

JAARSTUKKEN 2023

(opgemaakt d.d. 17-4-2024)



Dokwerk

Hendoweg 26
9101 PC Dokkum
Tel. (0519) 229 119

Correspondentieadres:

Postbus 110
9100 AC Dokkum

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Jaarverslag	
H1 Bericht van het Dagelijks Bestuur	5
H2 Sociaal Verslag	
2.0 Algemeen	10
2.1 Uitvoering Wsw en beschut werken.....	18
2.2 Uitvoering Activering en Re-integratie, project Meedoen	20
2.3 Wet Inburgering.....	22
2.4 Dagbesteding (kader WMO).....	22
H3 Financieel Verslag	
3.0 Algemeen	23
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	27
3.2 Financiering (Treasury)	30
3.3 Verbonden Partijen.....	33
3.4 Bedrijfsvoering.....	33
3.5 Openbaarheidsparagraaf.....	35
Jaarrekening 2023	
○ Balans per 31 december 2023	36
○ Overzicht van baten en lasten 2023	39
○ Kasstroomoverzicht 2023	41
○ Grondslag voor waardering en resultaatbepaling	42
○ Toelichting op de balans	47
○ Toelichting op de baten en lasten.....	51
○ Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld 2023.....	55
○ Verantwoording rechtmatigheid	56
○ WNT-verantwoording 2023 Dokwurk.....	58
○ Goedkeuring bestuur	60
Bijlagen	
1.Staat van activa en afschrijvingen 2023	62
2.Bestuurssamenstelling	63
3.Verantwoording Wsw en beschut werken 2023.....	64
4.Ondernemingsraad 2023.....	65
5.Controleverklaring.....	67

Voorwoord

“Als de wind van verandering waait, bouwen sommige mensen muren en andere windmolens”

Vorig jaar begon ik het jaarverslag met de quote “Je kunt de windrichting niet veranderen, maar wel de stand van de zeilen”. En het op de wind zetten van de zeilen hebben we gedaan, ondanks dat de effecten van de wind zich soms op wereldniveau in alle hevigheid lieten voelen. Zo wordt er nu al twee jaar een oorlog gevoerd aan onze Oost Europese grenzen en escaleerden de onrusten in het Midden-Oosten, met alle gevolgen van dien. Twee oorlogen, met ieder een eigen oorsprong, maar waar de mens de grote verliezer is. Je ziet en voelt het verdriet wanneer je naar de beelden kijkt, wanneer je hier bij Dokwurk met de Oekraïners praat. Het verdriet om het gemis van een dierbare, het verlies van je huis en haard, de omgeving waar je bent grootgebracht. Laten we oprecht hopen dat er spoedig een oplossing mag komen om dit grote verdriet voor mensen te stoppen.

Dit was ook een jaar van extremen voor wat het weer betreft. In de zomer piekte de temperatuur wereldwijd tot hoogten die sinds de meting nog niet zijn voorgekomen, terwijl het najaar extreem nat was, met alle gevolgen van dien voor o.a. de akkerbouwers. Ondanks het natte najaar is er mondiaal gezien veel zorg om het gebrek aan water, de extremen nemen wat dat betreft toe. Volgens sommige experts heeft dit te maken met de climate change die er aan de gang is. Wie het weet mag het zeggen. Binnen Dokwurk voelen wij echter wel de verantwoordelijkheid om bewust om te gaan met grondstoffen en het milieu. Dit heeft ons doen besluiten om samen met ondernemers een Coöperatie i.o. op te zetten over gemeenschappelijke duurzame energievoorziening. Daarnaast hebben we ons eigen terrein ingericht op meer biodiversiteit. Ook hebben we onze footprint in kaart gebracht en werken we aan de 17 Sustainability development goals (SDG's) met als doel om in 2030 onze footprint nog verder gereduceerd te hebben.

In dit kader hebben we als directie en bestuur dit jaar ook besloten om een nieuwe productiehal te bouwen aan de Hendoweg zodat we afscheid kunnen nemen van ons oude pand aan de Holwerderweg. Dit zal voor 2025 onze footprint nog verder reduceren. Daarnaast bieden we dan ook die medewerkers een nieuwe moderne werkomgeving en hebben we als het ware alles onder één dak georganiseerd, wat ook de efficiency in bedrijfsvoering ten goede komt. Met de gemeente Noardeast-Fryslân voeren we op dit moment gesprekken over de huisvesting van de groenafdeling in combinatie met een Startwerkplaats op de oude locatie.

In politiek Nederland hadden we te maken met een val van het kabinet Rutte 4 in juli 2023. Sinds die tijd dealen we met een demissionair kabinet. Net als voor zoveel sectoren is het ook voor onze sector heel vervelend. We hadden juist het gevoel dat er wat extra noodzakelijke aandacht kwam voor de sector, zeker doordat links en rechts de geluiden de kop opstaken over bestaanszekerheid. Het wachten is op een nieuw kabinet, maar tegelijkertijd blijven we via onze branchevereniging Cedris lobbyen voor het belang van onze huidige en toekomstige deelnemers en medewerkers.

Eén van onze pijlers, ons belangrijkste uitgangspunt, is dat de medewerker/deelnemer centraal staat. Niet zo bijzonder voor een bedrijf als het onze, het zit als het ware in ons DNA. Maar ook al mag het dan een natuurlijk iets zijn, het maakt iedere keer weer een verschil voor de medewerker/deelnemer. Zo kon er gebruik gemaakt worden van taallessen, geldzorgen de baas, hulp bij invullen belastingpapieren of van de diverse leerlijnen. Ook de aandacht voor een verjaardag, feestjes bij jubilea, een bloemetje op Valentijnsdag, de sportdag, de barbecue, eindejaarsfeest, kerstpakket etc. maken het dat de medewerker/deelnemer zich gewaardeerd voelt, want zonder hun konden we nooit de resultaten behalen die er weer gehaald zijn.

Over die resultaten kunnen we melden dat deze wederom bijzonder goed waren. Met elkaar hebben we € 2,9 miljoen betere resultaten gerealiseerd dan begroot. Een deel komt door de excellente inzet van al onze medewerkers, een ander deel uit subsidies. In overleg met het bestuur zal dit bedrag gebruikt worden om deels de nieuwbouw te financieren waardoor de exploitatielasten op termijn zullen dalen voor de deelnemende gemeenten, een absolute win-win. Een ander voordeel van dit mooie resultaat is dat we van harte konden instemmen met de fel bestreden inflatiecompensatie voor onze medewerkers. Blij dat dit uiteindelijk ook is gelukt.

De samenwerking met het bestuur, zowel DB als AB, is wederom op een prettige en professionele wijze verlopen. Over grote vraagstukken is consensus bereikt. De visie, ook met de uiteen vlechting van beide gemeenten, is voor Dokwurk gelijk gebleven: een sterk sociaal ontwikkelbedrijf in de regio waar mensen met een begeleidingsbehoefte terecht kunnen. Daarnaast zijn er door het jaar heen momenten geweest waarop de raden van beide gemeenten geïnformeerd zijn over Dokwurk breed en op onderdelen. Zowel het bestuur als de raden spreken hun waardering uit voor de samenwerking.

Met een positieve drive verder in 2024

Zonder te beschikken over helderziende gaven, de verwachting is niet dat de wereld er in 2024 overzichtelijker op gaat worden. We zien dat terug in de toenemende problematiek onder deelnemers en medewerkers en ook bij de toenemende stroom nieuwe Nederlanders. Voor Dokwurk zal dat, naast onze economische bedrijfsvoering, één van de grootste uitdagingen worden: hoe zorgen we er met elkaar voor dat grote groepen potentiële arbeidskrachten met hun talenten beschikbaar blijven voor de arbeidsmarkt en dat zoveel mensen mee blijven doen? Gezien de complexiteit vraagt dit om strategische aanpassingen. Dit heeft de directie en het MT dan ook doen besluiten een nieuw strategisch kader 2030 op te stellen. Dit doen we samen met een aantal jongere collega's binnen Dokwurk, zij vormen immers de toekomst van ons bedrijf. Dit zal ongetwijfeld nog meer flexibiliteit van onze organisatie vragen, gezien de vele uitdagingen die hierbij op ons afkomen. Maar, in plaats van het bouwen van muren, gaan we voor de windmolens, we gaan juist gebruik maken van de complexiteit en spelen hierop in. In het belang van een sterke regio waarbij wij zoveel mogelijk mensen helpen om te participeren.

Jan Knol,
directeur Dokwurk

JAARVERSLAG

H1. Bericht van het Dagelijks Bestuur

De missie

De missie van het sociaal ontwikkelbedrijf Dokwurk is als volgt:



Het aanbod van Dokwurk varieert van opleiding en training, werk, activering en re-integratie, detachering/plaatsing bij een externe partij tot beschut werken.

Dokwurk werkt in opdracht van de gemeenten Noardeast-Fryslân, Dantumadiel en Schiermonnikoog op een bedrijfseconomische- en sociaal verantwoorde wijze waarbij de missie steeds leidend is.

Ontwikkelingen op bestuurlijk niveau

Er waren in 2023 geen mutaties in de bestuurssamenstelling. We kunnen terugzien op een stabiele, constructieve en ook plezierige samenwerking tussen bestuurders en directie.

De bestuursfuncties worden vanuit gemeente Dantumadiel ingevuld door de wethouders Rommy Kempenaar en Kees Wielstra en vanuit gemeente Noardeast-Fryslân door de wethouders Pieter Braaksma en Jouke Douwe de Vries.

Voor de rolverdeling binnen het bestuur verwijzen wij u graag naar bijlage 2 van dit jaarverslag.

Terugblik op het jaar 2023

We kunnen vanuit bestuurlijk perspectief terugzien op een goed jaar met voldoende werkzaamheden en tevens buitengewoon goede financiële resultaten. Het jaar 2023 zal de boeken ingaan als zijnde het jaar met **“het beste financiële resultaat ooit”** sinds de oprichting van Dokwurk (lees fusie) in 2012. Voor een nadere toelichting op de resultaten verwijzen wij u graag naar het financieel verslag (H3).

De goede resultaten zijn voor het bestuur aanleiding om de financiële positie bij Dokwurk verder te verstevigen en vooral toekomstgericht te blijven investeren op de missie van Dokwurk.

Zo heeft het bestuur besloten het positieve resultaat over 2023 te reserveren voor de nieuwbouw van een extra productiehal aan de Hendoweg 26 te Dokkum (gepland in 2024). Op deze wijze kan Dokwurk haar werkzaamheden verder op locatie concentreren en professionaliseren en ontstaan er toekomstgericht geen extra exploitatielasten als gevolg van deze uitbreiding en dat draagt bij aan “een sterk Dokwurk” voor nu en in de toekomst.

Vanuit sociaal perspectief was 2023 enerzijds een mooi, maar ook best een onrustig jaar. De onrust in de wereld met een voortdurende oorlog tussen Rusland en Oekraïne en recenter de oorlog tussen Israël en Gaza raakt de economie wereldwijd en heeft, los van de gevoelens hieromtrent, geleid tot een hoge inflatie met forse loon- en prijsstijgingen tot gevolg.

Bovenstaande heeft uiteraard ook haar weerslag op de bedrijfsvoering bij Dokwurk en was in 2023 veelvuldig onderwerp op de agenda van directie en bestuur. Immers, veel mensen verliezen in deze tijd hun "grip" en Dokwurk wil er ook zijn om haar medewerkers en cliënten in deze tijden waar mogelijk te ondersteunen.

Gelukkig werden op de valreep in december jl. de nieuwe cao's voor de Wsw en Aan de Slag vastgesteld, zodat onze collega's gecompenseerd worden voor de enorme prijsstijgingen van het afgelopen jaar.

Beleidsvisie bestuur en agenda 2024

Het bestuur is zeer content met de behaalde resultaten van Dokwurk over 2023, maar is zich ook bewust van de transitie waar de sociale sector en Dokwurk zich momenteel in bevindt.

Daar waar het klassieke Sociale Werkbedrijf zich vooral kenmerkte door een stabiele werkomgeving en gericht was op het behouden van medewerkers en detachering, richt de Participatiewet zich vooral op door- en uitstroom van medewerkers en cliënten via ontwikkeling. Dit brengt een geheel andere dynamiek met zich mee en vraagt tevens een andere vorm van bedrijfsfinanciering.

De stap naar extern werken is echter niet voor iedereen weggelegd. De groep mensen die niet kan uitstromen vanwege een grote begeleidingsbehoefte vindt een plek in beschut werken en vormt circa 30% van de omvang van (voorheen) Wsw.

Het aantal interne werkplekken bij Dokwurk zal dalen, maar daar staat tegenover dat de interne infrastructuur middels haar diverse leerlijnen een onmisbare ontwikkeltool is geworden, zodat de stap naar extern werken (in welke vorm dan ook) ook daadwerkelijk kan worden gemaakt.

Het managen van de krimp (gemiddeld 5-6% per jaar) van de klassieke Wsw omgeving en daarmee Dokwurk als bedrijf en tevens de doorontwikkeling van Dokwurk als het gaat om dienstverlening voor de nieuwe doelgroepen onder Participatiewet zal de komende jaren de agenda's blijven bepalen.

Dokwurk en haar gemeenten spelen hierop in door de diverse doelgroepen binnen het Sociaal Domein (slim) met elkaar te verbinden en tevens door het ontwikkelen van nieuwe samenwerkingsconcepten. Voorbeelden hiervan zijn de nieuwe opgezette samenwerkingsverbanden in het kader van WMO dagbesteding en de nieuwe wet Inburgering. Beide concepten zijn inmiddels volledig bij Dokwurk geïntegreerd.

Het bestuur omarmt deze nieuwe samenwerkingsconcepten binnen de keten met gemeenten en acht deze ook nodig om een financieel gezond en sterk Dokwurk voor nu en in de toekomst te blijven waarborgen.

Annex aan deze transitie is het ook van belang de positie van onze samenwerkingspartners en klanten te benoemen. Dokwurk is vooral een bedrijf van en voor de regio en speelt een belangrijke rol als het gaat om arbeidsmobiliteit voor mensen in de regio met een afstand tot werk. We ondersteunen mensen in de zoektocht naar passend werk (en inkomen) en vangen ze op als het even niet lukt. Dit kan alleen vanuit een goede samenwerking en verbinding met onze partners en klanten in de regio.

Samenvattend: samenwerking, innovatie en vernieuwing, kaderverruiming c.q. het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen zijn nodig om de continuïteit voor nu en in de toekomst te kunnen blijven waarborgen. Een mooie uitdaging waarbij Dokwurk de ambitie heeft om bij de landelijke top 25 van best presterende sociale ontwikkelbedrijven te behoren.

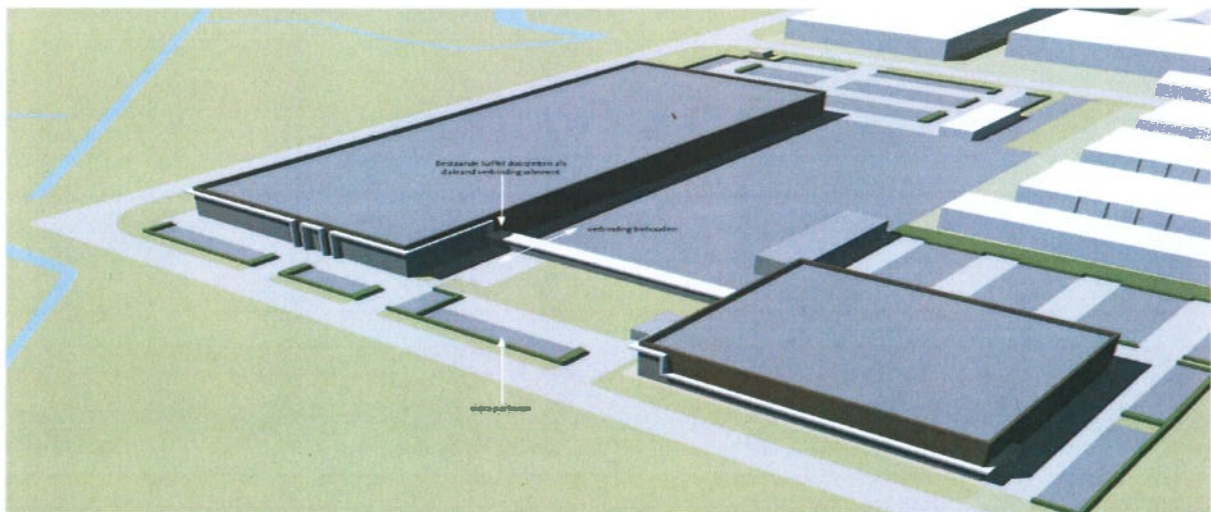
Als aanvulling op de missie en de beleidsvisie opteert het bestuur, mede vanwege het relatief zwakke economische klimaat in de regio Noordoost Friesland, voor (indien mogelijk en verantwoord) behoud van werkgelegenheid in onze regio.

Ambities 2024

In 2024 zal de transitie naar een Sociaal Ontwikkelbedrijf nog nadrukkelijker vorm dienen te krijgen. De in-, door- en uitstroom van cliënten en medewerkers staat hierbij centraal. Onze Dokacademy, het nieuwe VR-leerconcept en het verder uitbouwen van de leerlijnen in samenwerking met de onderwijsinstellingen in de regio zijn hierbij van wezenlijk belang.

Daarnaast zal de bouw van een nieuwe bedrijfshal aan de Hendoweg in 2024 de nodige aandacht gaan vragen (zie ook onderstaande schets voor een eerste impressie) en verwachten we verdere besluitvorming en stappen in het proces rondom de samenwerking met gemeente Noardeast-Fryslân in de zogenaamde Startwerkplaats.

Beoogd wordt het idee van een Startwerkplaats aan te jagen via een nieuwe werklocatie voor de afdeling gemeentewerken NE-F met daaraan verbonden de Groenacademy van Dokwurk. De ambitie is dit verder uit te bouwen tot een circulair ambachtscentrum met daarbij een aantal nader vorm te geven leerlijnen en ateliers.



Tot zover het bericht vanuit het bestuur.

Doelgroepen Dokwurk

Zoals ook uit de beleidsvisie blijkt, is Dokwurk in transitie naar een modern Sociaal Ontwikkelbedrijf “voor iedereen”.

De toevoeging “voor iedereen” is kenmerkend voor de ambities van Dokwurk. Dokwurk wil zich binnen de kaders van het sociaal domein inzetten voor alle mensen, die in relatie tot participatie en werk, in welke vorm dan ook, een steuntje in de rug kunnen gebruiken.

Vanuit de sociale indicatiestelling bedienen we de volgende doelgroepen:

- | | |
|--|-----------------------------|
| 1. Doelgroep Wsw (inclusief begeleid werken) | (regeling in afbouw) |
| 2. Doelgroep (nieuw) beschermt werken | indicatie loonwaarde 0-30% |
| 3. Doelgroep begeleiding Baan Afspraak Banen (BAB) | indicatie loonwaarde 30-80% |
| 4. Doelgroep activering en re-integratie | (bijstand) |
| 5. Doelgroep Inburgering | |

Dokwurk is ingericht om de nieuwe doelgroepen onder de Participatiewet, binnen de gegeven kaders, zo goed mogelijk te bedienen. Enkele voorbeelden hiervan zijn het project Meedoen en het 80-banenplan, zie ook hoofdstuk 2 van deze jaarrapportage.

We zullen daarbij, afhankelijk van de volumeontwikkeling van de doelgroepen, steeds zorgvuldig naar de vorm, omvang en positie van ons Ontwikkelbedrijf blijven kijken.

NEF Holding B.V.

Ter ondersteuning van haar bedrijfsvoering heeft Dokwurk in 2013 NEF Holding B.V. opgericht. Een holdingstructuur maakt het mogelijk in een ander, beter passend, risicoprofiel allianties aan te gaan met het bedrijfsleven en indien nodig passende bedrijfsvoeringinstrumenten in te regelen.

NEF Holding BV is een 100% verbonden partij aan de gemeenschappelijke regeling Werk-/leerbedrijf Noardeast Fryslân (Dokwurk). Het bestuur en directievoering op de BV is belegd bij het bestuur en de directie van Dokwurk.

Eind 2023 zijn de volgende B.V. 's ingeregeld onder NEF Holding B.V., te weten:

- NEF Askare B.V. (NEF Holding B.V. is voor 100% aandeelhouder)
- Visser houtbewerking Dokkum B.V. (NEF Holding B.V. is voor 49% aandeelhouder)



NEF Askare B.V. is in juli 2017 opgericht om dienstverbanden in het kader van de Participatiewet in te regelen. Daarnaast wordt NEF Askare B.V. ingezet voor het behartigen van tijdelijke dienstverbanden, intra-concern bij Dokwurk, ten behoeve van de flexibele schil.

Visser Houtbewerking Dokkum B.V. is in 2011 opgericht en betreft een samenwerking met een lokaal bouwbedrijf om een gezamenlijke houtwerkplaats te exploiteren waarbij het belang van Dokwurk vooral is gericht op het plaatsen en ontwikkelen van mensen op deze werksoort.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Vanuit het landelijke beleid is het momenteel relatief rustig als het gaat om nieuwe ontwikkelingen rondom de Participatiewet. De agenda's worden de laatste jaren met name gedomineerd door de grote onderwerpen als migratie, klimaat, stikstof en huisvesting.

In juli 2023 is het kabinet Rutte 4 gevallen en aansluitend zijn er in november nieuwe Tweede Kamerverkiezingen georganiseerd. Op het moment van schrijven van dit jaarverslag worstelt men met het formeren van een nieuw rechts kabinet en het is niet duidelijk hoelang dit nog gaat duren en wat uiteindelijk de gevolgen voor de sociale sector zullen gaan zijn.

Veel mensen staan nog aan de zijlijn als het gaat om participatie en werk en de roep vanuit de sector de structuur rondom de Sociale Ontwikkelbedrijven te behouden is nog steeds onverminderd aanwezig.

Gelukkig lijkt dit besef ook in de landelijke politiek steeds beter door te dringen. De krapte op de arbeidsmarkt zal eerder toenemen dan afnemen en iedereen is nodig om naar zijn/haar vermogen bij te dragen. Daarbij levert participatie, in welke vorm dan ook, een belangrijke bijdrage aan het welzijn van mensen en vermindering van de maatschappelijke kosten.

Het jaar 2023 werd, los van gevoelens hieromtrent, ook gedomineerd door de oorlog tussen Oekraïne en Rusland en recenter de oorlog tussen Israël en Gaza.

De effecten hiervan zijn ook duidelijk en dit heeft wereldwijd geresulteerd in torenhoge inflatie. Energie, boodschappen en overige producten zijn fors duurder geworden en dit raakt met name mensen met een smalle portemonnee, die momenteel vaak niet of nauwelijks meer rond kunnen komen. Als gevolg hiervan worden de lonen opgedreven en dit heeft direct gevolgen voor de economie. Tot dusver is een recessie in Nederland gelukkig uitgebleven maar het neemt niet weg dat het economisch gezien spannende tijden zijn.

De Sociale Ontwikkelbedrijven vormen een belangrijk fundament en vangnet, dat gericht is op ondersteuning van mensen in een turbulente maatschappij.

Dokwurk werkt binnen de arbeidsmarktregio Fryslân samen met haar deelnemende gemeenten aan voortdurende modernisering van de regionale sociale infrastructuur. De missie is hierbij leidend en we willen daarbij werken binnen financieel verantwoorde kaders.

De verantwoording

De rechtmatigheid en doelmatigheid bij Dokwurk is gebaseerd op externe en interne regelgeving. De kaders hiervoor zijn vastgelegd in een normenkader welke door het Algemeen Bestuur is vastgesteld. De waarborging van de juiste uitvoering van de diverse wet- en regelgeving wordt vooral getoetst door uitvoering en controle in de praktijk, waar nodig ondersteund met interne procedures.

De interne procedures zijn primair gebaseerd op de Gemeenschappelijke Regeling (GR) en de daarvan afgeleide opdrachten en mandaten aan de directie. Naast een Budgethoudersregeling heeft Dokwurk een Treasurystatuut en een financiële- en controleverordening op basis van de artikelen 212 en 213 van de gemeentewet en volgt Dokwurk het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor gemeenten en provincies als verantwoordingskader.

De bedrijfsvoering wordt gecontroleerd door middel van de gehanteerde beleids- en begrotingscyclus. De kritische succesfactoren en hiervan afgeleide prestatie-indicatoren worden jaarlijks door het management opgesteld. De voortgang wordt bewaakt via de periodieke bestuur- en management-informatie.

De rechtmatigheid met betrekking tot niet-financiële handelingen (onder andere integer en risicobewust handelen) omvat tevens risicobeheersingsmaatregelen op het gebied van ARBO, veiligheid, milieu, integriteit en privacy.

H2. Sociaal Verslag

2.0 Algemeen

Het aantal dienstverbanden van Wsw medewerkers, inclusief Begeleid Werken, is opnieuw gedaald. In 2022 sloten we het jaar nog af met 527 personen en eind 2023 waren er nog 501. Dit is opnieuw een krimp in het werknemersbestand van per saldo 26 personen (4,9%).

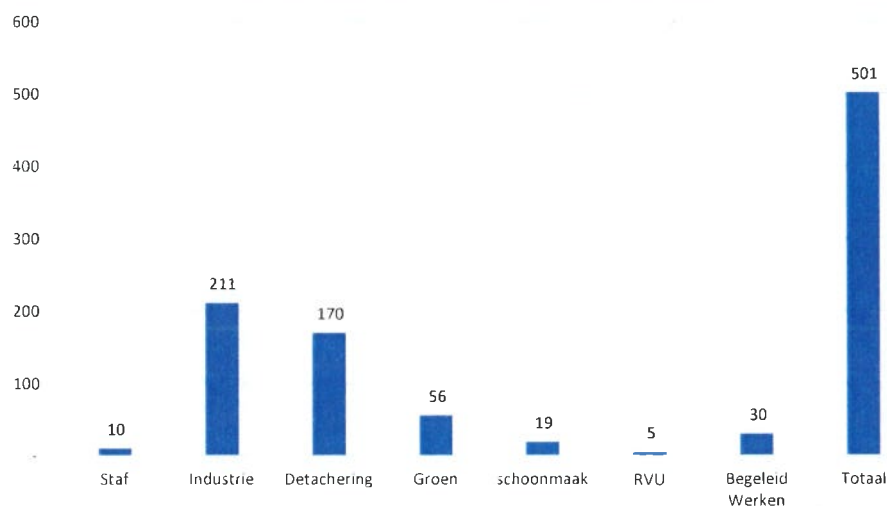
Er stroomden 26 mensen uit. De uitstroom (krimp) komt voort uit pensionering (11), langdurig ziekte (8), overlijden (3x), ontslag op eigen verzoek (2x) en middels een vaststellingsovereenkomst (2x).

De krimp in de Wsw wordt gecompenseerd vanuit de nieuwe doelgroepen onder de Participatiewet, te weten: beschut werken en BAB¹ banen. Deze doelgroepen groeiden het afgelopen jaar met 34 personen naar respectievelijk 85 en 182 banen, zie ook onderstaande tabel. Dokwurk is de begeleidingsorganisatie voor mensen met een BAB baan. Deze mensen werken grotendeels bij reguliere werkgevers en staan in formele zin niet op de payroll bij Dokwurk.

Ook in 2023 zijn er, rekening houdend met de BAB plaatsingen, per saldo dus (gering) meer mensen ingestroomd vanuit de nieuwe doelgroepen dan dat er mensen afvloeiden uit de Wsw.

Wsw personeel	31-12-2021		31-12-2022		31-12-2023	
	personen	fte	personen	fte	personen	fte
Commercie	1	1,0	1	1,0	1	1,0
Financiën	6	4,9	5	4,4	4	3,4
HR	1	0,6	1	0,6	2	1,1
Algemene zaken en ICT	6	5,1	4	3,6	3	2,7
KAM	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Industrie	191	147,8	234	197,5	211	176,2
Groen	69	64,6	65	60,2	56	55,8
Detachering	257	234,9	182	164,4	189	164,7
Totaal Dienstverbanden	531	459	492	431,7	466	405
Begeleid werken	33	27,4	31	25,4	30	27,9
RVU			4	2,4	5	4,3
Totaal Wsw	564	486,4	527	457,1	501	432,8
(Nieuw) Beschut werken	44	35,6	62	47,8	85	68,0
BAB banen (intern geplaatst)	19	17,1	15	14,2	11	10,1
BAB banen (extern geplaatst)	141	101,6	155	-	171	98,9
Banenplan	14	12,9	46	39,1	43	36,05

Wsw dienstverbanden per bedrijfs onderdeel



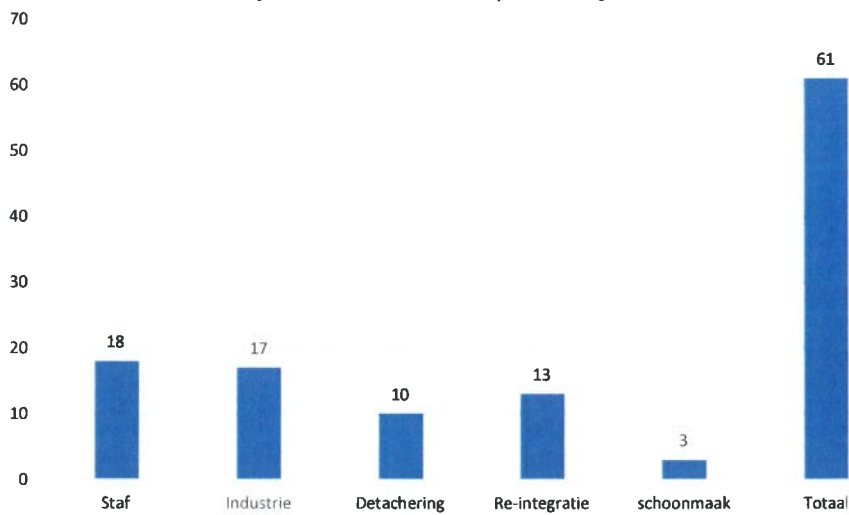
¹ BAB: Baan Afspraak Banen: betreft externe dienstverbanden (kader Sociaal Akkoord)

Leidinggevend en ondersteunend personeel

Het aantal medewerkers in een ambtelijk dienstverband (61) is per eind 2023 met 1 toegenomen ten opzichte van vorig jaar. De inhuur is met 2 gedaald naar 16 medewerkers.

Ambtelijk personeel	31-12-2021		31-12-2022		31-12-2023	
	personen	fte	personen	fte	personen	fte
Directie & secretariaat	2	1,8	2	1,8	2	1,6
Commercie	3	2,9	4	3,8	3	2,8
Controller	1	1,0	1	1,0	1	1,0
Financiën	3	2,2	2	1,5	3	2,5
HR	10	9,0	11	9,9	7	6,4
KAM	2	2,0	1	1,0	1	1,0
Algemene Zaken en ICT	1	1,0	1	1,0	1	1,0
Industrie	20	19,5	19	18,5	17	16,6
Groen	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Schoonmaak	0	0,0	1	0,8	3	2,2
Ontwikkeling en Detachering (incl. BW)	4	3,8	6	5,8	10	9,2
Re-integratie	11	8,5	12	9,4	13	10,1
Totaal	57	51,7	60	54,5	61	54,5
Inhuur Staf en Industrie	7	5,3	10	7,5	8	6,9
Inhuur Detachering en Re-integratie*	9	8,1	8	6,6	8	7,2

Ambtelijke dienstverbanden per bedrijfs onderdeel

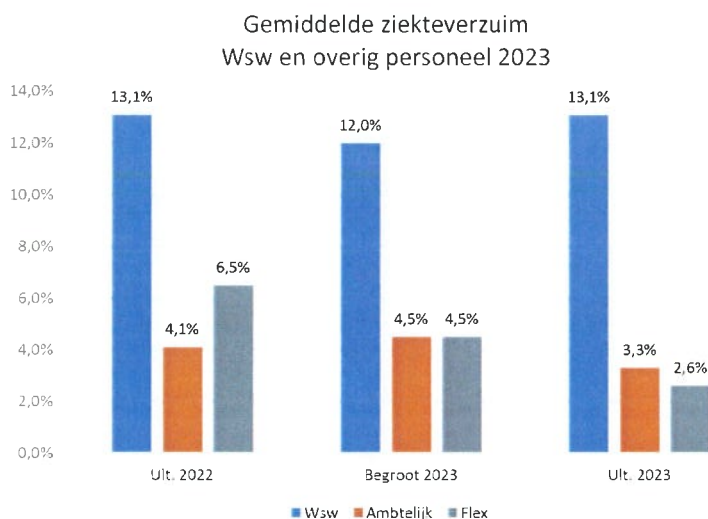


Mannen en Vrouwen

Verdeling Man / Vrouw	31-12-2023		
	M	V	%V
Wsw	392	109	22%
Ambtelijk	34	27	44%
Inhuur Staf en Industrie	6	2	25%
Inhuur Detachering en Re-integratie	4	4	50%
Totaal	436	142	25%

Het aandeel vrouwen binnen de totale Dokwerk organisatie is ten opzichte van 2022 gestegen van 24% per eind 2022 naar 25% per eind 2023. Binnen het staf- en kaderpersoneel is dit percentage fors hoger, ruim 44% per eind 2023.

Ziekteverzuim



Het gemiddelde ziekteverzuim Wsw en beschut werken is het afgelopen jaar exact gelijk aan vorig jaar. Het jaargemiddelde bij Dokwerk komt daarmee op 13,1%. Het verzuimpercentage voor ambtelijk- en inhuurpersoneel zit respectievelijk op 3,3% en 2,6% en dat is keurig.

Dokwerk presteert op dit punt nog steeds ruim beter dan het branchegemiddelde wat in 2022 gemiddeld op 16,3% lag voor de doelgroep Wsw en 13,4% voor de doelgroep LKS-beschut (bron: Cedris sectorinformatie 2022).

De trend in de sector is dat het verzuim sinds 2015 jaarlijks weer aan het oplopen is. De stijging van de gemiddelde leeftijd in de Wsw en de daaraan gerelateerde toename van gezondheidsklachten lijken hiervoor een verklaring. Dokwerk is zich bewust van deze ontwikkelingen en probeert samen met haar coaches en arbodienst het verzuim zoveel mogelijk onder controle te houden.

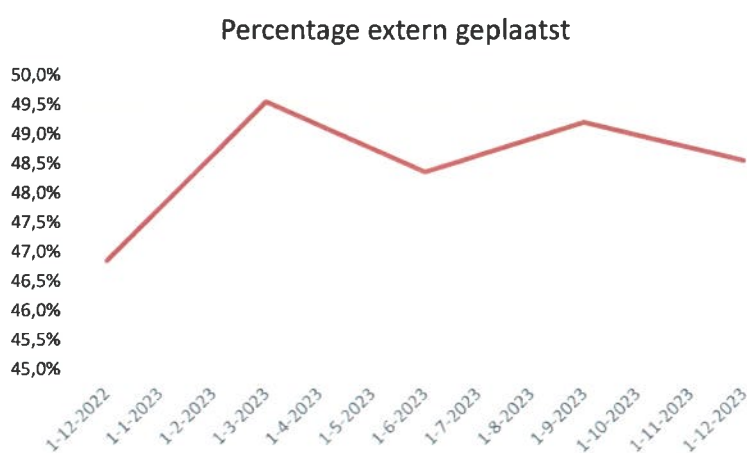
Arbeidshandicapcategorieën

Arbeidshandicapcategorie	31-12-2021		31-1-2022		31-12-2023	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Matig	443	78,5%	409	77,6%	386	77,0%
Ernstig	121	21,5%	118	22,4%	115	23,0%
	564	100,0%	527	100%	501	100%

De verdeling tussen de arbeidshandicapcategorieën is ondanks de uitstroom en de periodieke herindicaties Wsw ongeveer gelijk gebleven.

In algemene zin geldt dat de complexiteit van de doelgroepen bij Dokwerk gestaag toeneemt, mede vanwege de strenge indicatieprocedure Wsw na 1998 en tevens de instroom op nieuw beschermt werken vanaf 2015.

Verhouding “binnen versus buiten”



Het beleid van Dokwerk is gericht op de beweging “van binnen naar buiten” en wij geloven dat dit, mits passend en goed begeleid, goed is voor de ontwikkeling van de mens. Het afgelopen jaar is het aandeel extern redelijk stabiel gebleven. Per 31 december 2023 was 48,6% extern geplaatst.

Met betrekking tot de Wsw doelgroep is het detachingspotentieel, ondanks krapte op de arbeidsmarkt, zo langzaam uitgeput. Voor 2024 is daarom het streven naar “behoud van” het aandeel extern geplaatste medewerkers op 50%.

Organisatie

Binnen Dokwerk staat de ontwikkeling van medewerkers en deelnemers centraal. Leren en ontwikkelen is een kerntaak en met het aanbod vanuit de Dokacademy wordt een ieder uitgenodigd actief aan de slag te gaan met zijn of haar ontwikkeldoel.

Alle coaches zijn in 2023 ondergebracht in het team Ontwikkeling. Voor het team HR betekent dit dat de focus van dit team zich richt op drie pijlers:

1. Beleidsontwikkeling
2. Leren & Ontwikkelen
3. Duurzame inzetbaarheid

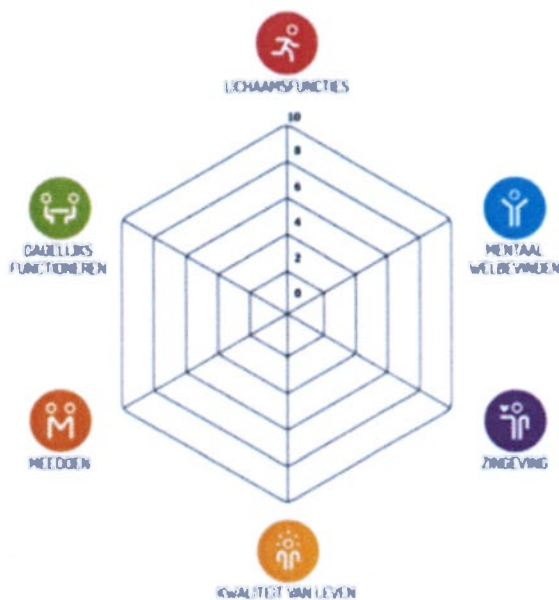
Het team HR heeft in 2023 ingezet op het inrichten van het personeelsinformatiesysteem Compas Cloud. Met de implementatie van Compas Cloud worden alle deelnemers en medewerkers in één integraal personeelssysteem ingevoerd en gemonitord. Zowel de ontwikkeltrajecten als de HR-werkprocessen worden digitaal ingezet en opgevolgd. Hierdoor zijn coaches goed in staat om de stappen in het ontwikkeltraject te monitoren.

Naast de implementatie van Compas Cloud was het herijken van het functiehuis in 2023 een omvangrijk project. Alle functies zijn beschreven in een nieuw format en daar waar taken/bevoegdheden/verantwoordelijkheden zijn gewijzigd zal de functie ook opnieuw worden gewaardeerd. De laatste fase van het functiewaarderingsproces wordt in Q1 van 2024 afgerond, waarna Dokwerk weer een toekomstbestendig functiehuis heeft dat in balans is met de ontwikkelingen in de branche, de arbeidsmarkt en de verschillende cao's.

Duurzame inzetbaarheid

In 2023 hebben we afscheid genomen van Sportstad Heerenveen, de partij waarmee we de jaarlijkse beweegdag organiseerden en die ook het sporten op de werkvloer hebben aangeboden.

Wij willen vanuit onze eigen kracht het beleid op het gebied van duurzame inzetbaarheid en vitaliteit vormgeven en onderbrengen in de Dokacademy. Het gaat in onze beleving niet alleen over sporten en bewegen, maar vooral over positieve gezondheid. Vanuit HR zal een beleidsplan worden gemaakt, waarin een zo concreet mogelijk aanbod aan coaches, leidinggevenden maar vooral medewerkers wordt gedaan dat aansluit bij de wensen en behoeften van medewerkers. Het uiteindelijke doel is dat eenieder de betere keuzes maakt op het gebied van gezondheid en vitaliteit.



Medewerkertevredenheid (MTO)

De verbeterpunten, die zijn voortgekomen uit het MTO dat eind 2022 heeft plaatsgevonden, zijn in 2023 opgevolgd in het MT en in de werkoverleggen met medewerkers. Eén van de concrete acties is dat er collectief aandacht is voor het thema Sociale Veiligheid. In samenspraak met de vertrouwenspersoon zal in april 2024 een Road Show worden georganiseerd voor alle medewerkers, waarna het thema Sociale Veiligheid goed verankerd wordt in het integriteitsbeleid van Dokwurk.

Overige verbeterpunten hadden betrekking op de wijze waarop medewerkers actiever met talentontwikkeling aan de slag kunnen, bijvoorbeeld door specifiek te bespreken welke mogelijkheden opgepakt kunnen worden door de medewerker. Het gaat er niet om wát je gaat oppakken, maar dát je het oppakt!

Communicatie en het creatief blijven omgaan met aanbieden van voldoende, gevarieerd en passend werk zijn ook thema's die vanuit het MTO zijn aangedragen. De coaches hebben hier aandacht voor.

Geldzorgen de Baas



Met de economische recessie, de stijgende energieprijzen en de inflatie is het voor mensen met een inkomen op of net boven het minimumloon niet gemakkelijk om rond te komen. Vanuit onze verantwoordelijkheid en de zorg voor onze medewerkers hebben wij onderzocht hoe het is gesteld met de zorgen van medewerkers met betrekking tot geld. Wij hebben in samenspraak met De Moedige Dialoog, een initiatief van de Rabobank, een scan uitgezet om te peilen of er knelpunten zijn en op welke onderwerpen. Vervolgens zijn alle leidinggevenden en coaches getraind met als doel een collectief begrip te ontwikkelen over wat geldzorgen betekenen, hoe je ze kunt herkennen, wat je er als werkgever mee moet en welke passende interventies ingezet kunnen worden. Er is een projectteam geformeerd en onder begeleiding van de Moedige Dialoog zijn dialoogsessies gevoerd om een plan van aanpak te maken voor een passende aanpak binnen Dokwurk. Belangrijkste uitkomst is dat er een Hulpteam Geldzorgen is geformeerd, waar medewerkers anoniem aan de bel kunnen trekken met vragen over geldzorgen. Het doel is om medewerkers te verwijzen naar het juiste adres.

Daarnaast hebben we een externe adviseur die medewerkers kan bijstaan bij Belastingaangifte en die ook wordt ingezet bij het onderzoeken of een medewerker gebruik kan maken van de RVU-regeling.

Een eerste conclusie is dat het Hulpteam Geldzorgen weinig benaderd wordt. Het is een thema wat nog beladen is, niet gemakkelijk bespreekbaar te maken, maar we blijven het aandacht geven.

Opleiding en Ontwikkeling bij Dokwurk in 2023

Het afgelopen jaar heeft Dokwurk opnieuw haar toewijding aan leren en ontwikkelen binnen de organisatie laten zien, in lijn met de uitdagingen en kansen die zich voordeden. Met de voortdurende nasleep van de COVID-19 pandemie bleven we flexibel en innovatief in het aanbieden van opleidingsactiviteiten, waarbij we onze medewerkers nieuwe leermogelijkheden boden en hen stimuleerden om te groeien, zowel professioneel als persoonlijk.

Een opvallende ontwikkeling in 2023 was de verdere versterking van ons aanbod aan digitale trainingen en ontwikkelmogelijkheden, waaronder e-learning en blended learning. We zagen een toename in het gebruik ervan binnen onze organisatie en medewerkers raken meer en meer vertrouwd met deze vorm van leren. Meer digitale ontwikkelmogelijkheden vraagt ook om alertheid en bewustwording van gebruikers. De overeenkomst met AVG-trainingen is daarom opengebroken en er is gekozen om naast de e-learning voor alle medewerkers met een Dokwurk account ook in te zetten op een phishing simulatie.

In 2023 is verder geïnvesteerd in de voordelen van Virtual Reality (VR) als leermiddel. VR werd aanvankelijk ingezet voor vitaliteit en ontspanning. Er is in dit jaar onderzocht hoe we deze technologie breder konden inzetten, bijvoorbeeld voor simulatietrainingen, sollicitatietrainingen en beroepenoriëntatie. De werkgroep VR heeft een aantal workshops gevolgd, waarin is geleerd hoe er zelf 360° content gecreëerd kan worden die kan worden ingezet. De verschillende ideeën worden verder uitgewerkt, met als doel in de loop van 2024 een uitgebreider aanbod te presenteren dat aansluit bij de behoeften van onze organisatie. Om optimaal gebruik te kunnen van de VR-technologie is er een VR-unit aangeschaft, deze zal worden ingericht en in de loop van 2024 in gebruik worden genomen. Deze ruimte zal een veilige en rustige omgeving bieden, waarin de gebruiker in alle rust, samen met één van de VR-coaches, kan werken aan zijn ontwikkeling.

Duurzame inzetbaarheid blijft een centraal thema bij Dokwurk. We vinden het belangrijk dat dit een thema is waaraan integraal gewerkt wordt, daarom hebben we in 2023 onze samenwerking met Sportstad Heerenveen beëindigd. We verwachten dat we door deze keuze meer eigen regie zullen ontwikkelen bij onze medewerkers en werken aan een zo breed mogelijk aanbod wat goed aansluit bij de wensen van de organisatie. Op basis van feedback van medewerkers streven we ernaar om ons aanbod verder te verbeteren en beter af te stemmen op hun behoeften. Daarnaast hebben we deelgenomen aan de pilot "Hoe gaat het met ons?" om het welzijn van onze medewerkers te bevorderen en hen te ondersteunen bij het aannemen van eigen regie over hun gezondheid.

In 2023 hebben we ook ons opleidingsaanbod uitgebreid met een breed scala aan opleidingen en trainingen. Van groenopleidingen tot taalverhoging, van technische certificeringen tot persoonlijke ontwikkelingstrajecten, we hebben geïnvesteerd in de groei en ontwikkeling van al onze medewerkers. Ons doel is een stimulerende en ondersteunende omgeving te bieden waarin iedereen de kans krijgt om zijn of haar volledige potentieel te bereiken.

De leerlijnen binnen Dokwurk worden steeds concreter, met de uitbreiding naar nieuwe gebieden zoals industrie en logistiek. We blijven streven naar een nauwe aansluiting bij de MBO-kwalificatiedossiers en zijn erkend als leerbedrijf op meerdere niveaus in verschillende branches.

Dankzij deze inspanningen blijven we bouwen aan een cultuur van continu leren en verbeteren bij Dokwurk, waarbij we onze medewerkers ondersteunen bij hun professionele ontwikkeling en groei en tegelijkertijd inspelen op de veranderende behoeften van onze organisatie en de bredere samenleving. We kijken terug op een succesvol en productief jaar van leren en ontwikkelen in 2023 en kijken uit naar het komende jaar.

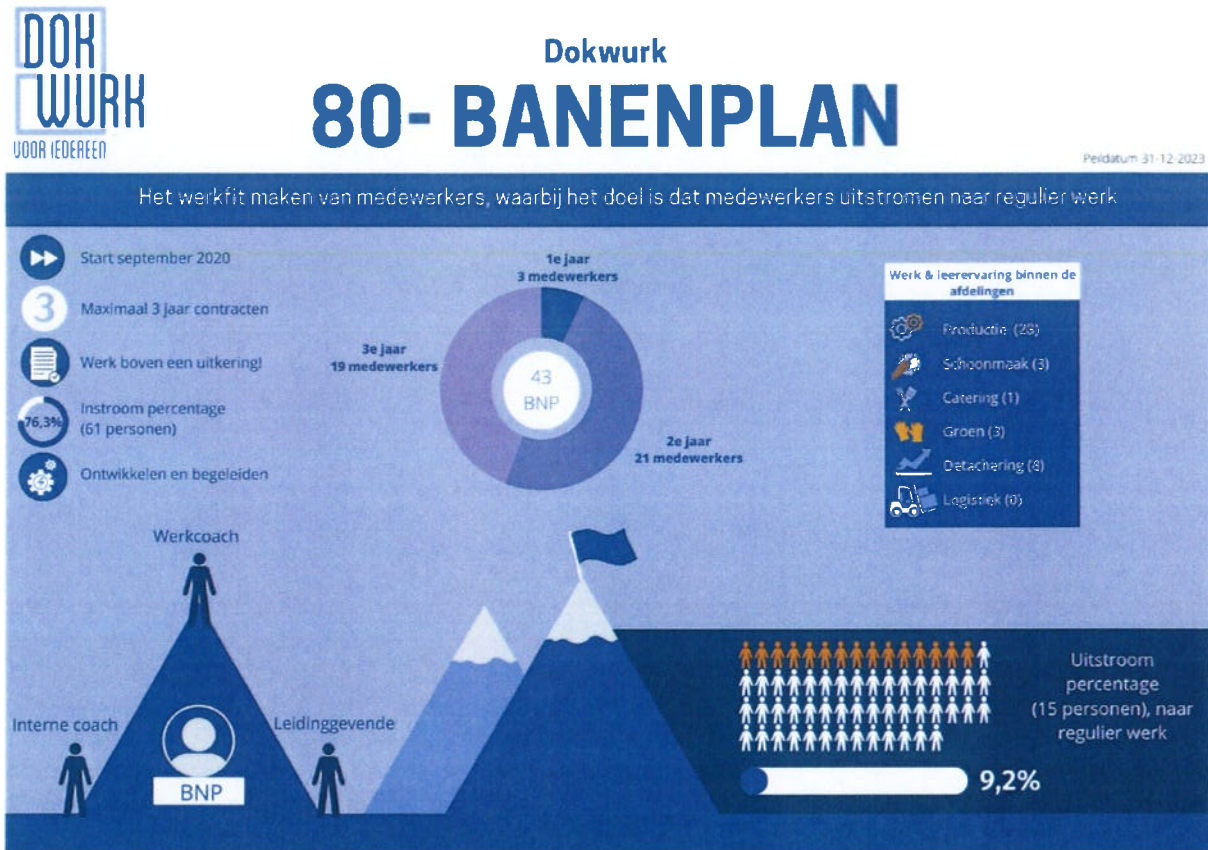
80-banenplan

In september 2020 is gestart met het 50-banenplan. In 2022 is in samenspraak met het bestuur het plan opgerekt naar 80 plaatsen.

Het banenplan is bedoeld voor mensen die (potentieel) langdurig zijn aangewezen op een bijstands-uitkering. Deze mensen kunnen, indien passend, in aanmerking komen voor een tijdelijk dienstverband bij Dokwurk (maximaal 3 jaar).

Het ultieme doel van het 80-banenplan is uitstroom naar regulier werk maar ook het (blijvend) ontlasten van de bijstand.

De resultaten tot en met 31 december 2023 zijn in onderstaand overzicht samengevat:



Vanuit de resultaten kunnen we concluderen dat uitstroom naar regulier werk voor veel mensen in het banenplan niet haalbaar blijkt te zijn. In 2024 zullen we het instrument banenplan daarom opnieuw gaan evalueren.

2.1 Uitvoering Wsw en beschut werken

Onder de Participatiewet is er geen sprake meer van een opgelegde Wsw-taakstelling aan gemeenten. Om sturing en inzicht op aantallen en de financiering te behouden zijn de toegekende budgetten aan de gemeenten omgerekend naar een fictieve taakstelling per gemeente. De fictieve taakstelling voor 2023 was als volgt:

Gemiddelde realisatie Wsw in Se's	Taakstelling	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie
	Int. begroting 2023	31-3-2023	30-6-2023	30-9-2023	31-12-2023
Dantumadiel incl. buitengemeenten	152,3	157,0	154,6	153,5	153,0
Noardeast-Fryslân	319,9	323,4	321,1	318,7	315,4
Totaal Se's	472,2	480,3	475,8	472,2	468,4
Over- of onderrealisatie		8,1	3,6	-0,1	-3,8

Uit bovenstaande tabel blijkt dat Dokwurk in 2023 3,8 Se's beneden de fictieve taakstelling heeft gerealiseerd.

Conclusie is dat de krimp van de Wsw doelgroep wederom sneller gaat dan was voorzien. Belangrijk is dit verloop op de Wsw en daarnaast de nieuwe instroom vanuit de doelgroepen onder de Participatiewet goed te blijven monitoren.

Realisatie beschut werken (P-wet)

Onder de Participatiewet is iedere gemeente bij ministeriële regeling verplicht om een aantal beschut werken plekken in te vullen. De taakstelling wordt opgelegd door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Realisatie Beschut werken per gemeente	Taakstelling	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie
	Uit. 2023 SZW	31-3-2023	30-6-2023	30-9-2023	31-12-2023
Dantumadiel	8	11	14	15	18
Noardeast-Fryslân	19	50	59	65	65
Schiermonnikoog	1	0	0	0	0
Overige gemeenten - inkoop T-diel	n.v.t.	1	1	1	1
Totaal	28	62	74	81	84

In april 2021 hebben de colleges van onze beide gemeenten besloten de verplichte SZW taakstelling voor Beschut Werken los te laten. Hiermee wordt voorkomen dat mensen met een beschut werken indicatie (veelal jongeren) lang op de wachtlijst staan voor een dienstverband.

Afgesproken is dat we de realisatie op beschut werken, mede in relatie tot de krimp van de Wsw doelgroep, goed blijven volgen. We hanteren hierbij de volgende vuistregel als richtlijn: **“3 Wsw medewerkers eruit => 1 beschut werken medewerker terug”**. Deze vuistregel past bij de visie vanuit de P-wet die uitgaat van ongeveer 30% herbezetting op beschut werken annex met de afbouw op de Wsw.

In 2023 zijn in totaal 22 mensen aangenomen in beschut werken dienstverband. Op grond van bovenstaande vuistregel kunnen we in dit tempo (helaas) niet doorgaan. Voorlopig zullen we daarom “een pas op de plaats maken” op invulling van beschut werken dienstverbanden. In de werkpraktijk betekent dit het aanleggen van een wachtlijst en ook dat eventuele voorlooptrajecten op een beschut werken dienstverband langer gaan worden.

Wsw verantwoording en verantwoording beschut werken 2023

Onder de nieuwe Participatiewet is geen specifieke accountantscontrole op het Wsw volume en de realisatie van beschut werken van toepassing. Echter, om de verantwoording in relatie tot de Rijksfinanciering en gemeenten te blijven waarborgen, heeft Dokwurk haar accountant opdracht gegeven voor een volumecontrole op de Wsw en beschut werken.

Voor de uitkomsten verwijzen we u graag naar bijlage IV van dit jaarverslag.

Aantal Wsw medewerkers per woongemeente

Voor het aantal Wsw medewerkers per woongemeente per 31-12-2023 verwijzen we u graag naar onderstaande tabel.

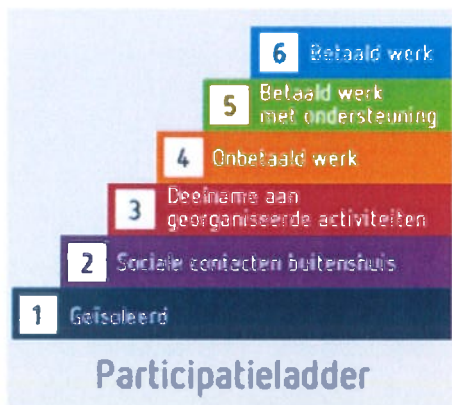
Wsw Woongemeenten	31-12-2023		31-12-2022		
	aantal	FTE	aantal	FTE	
Dantumadiel	134	102,2	142	117,7	
Noardeast-Fryslân	331	279,9	348	308,3	
Deelnemende gemeenten	465	382,1	490	426,0	
Achtkarspelen	12	9,8	13	11,8	
Heerenveen	3	2,2	2	1,2	
Leeuwarden	6	4,6	5	4,3	
Smallingerland	3	2,7	3	2,7	
Tytsjerksteradiel	6	5,2	7	6,2	
Westerveld	2	1,3	1	0,0	
Westerkwartier	2	2,0	2	2,0	
Opsterlân	1	0,0	1	0,6	
Waadhoeke	1	1,0	1	1,0	
Het Hogeland	0	0,0	2	1,3	
Buitengemeenten	36	29	37	31	
Totaal	501	410,9	527	457,1	

Herindicatie Wsw

De herindicatie voor medewerkers in de Wsw vindt ook na de wetswijziging nog plaats door het UWV. In totaal zijn in de verslagperiode 22 medewerkers geherindiceerd voor de Wsw. Allen behielden hun Wsw indicatie.

2.2 Uitvoering Activering en Re-integratie, project Meedoen

Dokwurk voert voor haar gemeenten re-integratie en activeringstrajecten uit in het kader van de Participatiewet. De ultieme doelstelling hierbij is duurzame uitstroom naar regulier werk (trede 6 participatieladder), maar voor veel mensen is dit helaas niet haalbaar. Als uitgangspunt worden alle mensen die zich bij de gemeenten aanmelden voor een bijstandsuitkering doorverwezen naar Dokwurk voor een maatwerk re-integratie traject.



Resultaten

In 2023 zijn in totaal 322 mensen door onze gemeenten aangemeld voor een traject bij Dokwurk. Samen met de zijinstroom vanuit project Meedoen zijn er feitelijk 190 mensen gestart bij de afdelingen re-integratie en activering. De instroom ligt hiermee ongeveer 32% lager dan in 2022.

De trend heeft zich in 2023 voortgezet dat er steeds meer mensen worden aangemeld met een grote(re) begeleidingsbehoefte. Er is veel vaker dan voorheen sprake van meervoudige problematiek (> 50%) en de afstand tot werk is ook in het afgelopen jaar weer verder toegenomen. De bestandsanalyse geeft een beeld dat circa 60% van de instroom een grote tot zeer grote afstand heeft tot werk.

In totaal stroomden het afgelopen jaar er 78 mensen uit naar een fulltime- of parttimebaan. Gerelateerd aan het aantal starts zit het uitstroompercentage daarmee op 41% en dit is in relatieve zin iets hoger dan vorig jaar.

Project "Meedoen"

Een initiatief vanuit de gemeenten en Dokwurk is project Meedoen. Het project is in maart 2020 gestart voor gemeente Noardeast-Fryslân en in april 2022 voor gemeente Dantumadiel.

Het doel van dit project is mensen die al langer dan 2 jaar in de bijstand zitten in beeld te brengen en hun, indien mogelijk en nog niet aanwezig, een passend participatieaanbod te geven.

In 2023 zijn voor gemeente Noardeast-Fryslân de laatste groepen deelnemers gesproken, te weten: groep 4; deelnemers met leeftijd tussen de 27 en 40 jaar en groep 5; deelnemers met een leeftijd tussen de 50 en 54 jaar. Voor gemeente Dantumadiel zijn deelnemers vanuit alle leeftijden integraal benaderd en gesproken.

De resultaten van project Meedoen in 2023 waren als volgt:

Project Meedoen - resultaten 2023	gem. NE-F	gem. NE-F	gem. Dantumadiel
Typering groep	Groep 4: Leeftijd 27-40 jaar	Groep 5: Leeftijd 50-54 jaar	Groep Dantumadiel (diverse leeftijden)
Aantal deelnemers in "onder handen" groep	107	27	153
Aantal deelnemers in screeningsfase per ult. Q4	9	18	2
Aantal deelnemers met uitstroomresultaat per ult. Q4	98	9	151
Uitstroomresultaat:			
1. Maatschappelijke participatie	0	0	0
2. Doorverwijzing naar gebiedsteam	0	0	7
3. Doorverwijzing naar Dokwurk Activering	7	1	16
4. Doorverwijzing naar Dokwurk Re-integratie	3	1	1
5. Doorverwijzing naar Dokwurk Inburgering	1	0	0
6. Doorverwijzing naar Derden	0	0	2
7. Reeds gefaciliteerd	45	2	60
8. On Hold	1	1	1
9. Volledig uitgestroomd	22	0	16
10. Meedoen niet mogelijk	19	4	33
11. Huidige situatie hoogst haalbare ivm mogelijkheden deelnemer	0	0	15
12. Huidige situatie hoogst haalbare ivm mogelijkheden werkgever	0	0	0
Voortgang groep	92%	33,33%	99%

De problematiek van de deelnemers binnen project Meedoen is relatief groot en raakt aan veel leefgebieden. Desondanks worden er mooie resultaten geboekt. Mensen zijn blij gehoord te worden. Hierdoor is Meedoen een waardevol project en we zijn trots op de behaalde resultaten.

Project Meedoen loopt in haar huidige vorm naar het einde. Alle groepen mensen in de kaartenbak van beide gemeenten zijn dan gescreend.

Voor gemeente Noardeast-Fryslân zal Dokwurk deze werkzaamheden ingaande 2024 structureel in haar dienstverlening opnemen. Voor gemeente Dantumadiel loopt de projectperiode per 1 maart 2024 af. Gemeente Dantumadiel heeft de intentie uitgesproken om deze dienstverlening een vervolg te geven via Dokwurk, maar heeft hier nog geen definitief besluit op genomen.

2.3 Nieuwe Wet Inburgering (per 1-1-2022)

Per 1 januari 2022 is de nieuwe wet Inburgering in werking getreden waarbij de verantwoordelijkheid voor het inburgeringstraject voor nieuwkomers volledig bij de gemeenten is belegd.

Dokwurk verzorgt een deel van de taken onder de nieuwe Inburgeringswet voor haar gemeenten, te weten: de brede intake, het afnemen van de leerbaarheidstoets, het opstellen en monitoren van het Persoonlijk Inburgeringsplan (PIP) en het verzorgen van de module Arbeidsmarkt en Participatie. Het Nederlandse taaltraject is elders belegd. Het volledige inburgeringstraject duurt maximaal 3 jaar.

In 2023 zijn in totaal 72 mensen aangemeld voor een Inburgeringstraject bij Dokwurk. Per 31-12-2023 waren voor beide gemeenten 108 deelnemers actief in een Inburgeringstraject bij Dokwurk, zie ook onderstaande tabel.

Actief op peildatum: 31-12-2023

traject	Dantumadiel	Noardeast-Fryslân	Totaal
Inburgering	30	66	96
Inburgering gezinsmigrant	2	10	12
Totaal	32	76	108

2.4 Dagbesteding (kader WMO)

In 2022 is Dokwurk gestart als dienstverlener voor dagbestedingstrajecten in het kader van de WMO. De dagbesteding bij Dokwurk is bedoeld om een vervolg op het traject activering te creëren. Het doel hierbij is mensen, die zijn aangewezen op een langdurig traject (> 1 jaar), een aanvullend activeringstraject te bieden waarbij de ontwikkeldoelstellingen in een maatwerksetting op de cliënt blijven gewaarborgd.

Bij deze voorziening is het uitgangspunt persoonsgerichte begeleiding en ondersteuning op alle levensdomeinen. Voor jongeren met een dagbestedingsindicatie kan er (aansluitend) worden gekeken naar de mogelijkheden van een beschut werken indicatie.

In 2023 zijn in totaal 51 mensen aangemeld voor een verlengd activeringstraject bij Dokwurk. Per 31-12-2023 waren voor beide gemeenten 47 deelnemers actief in een verlengd activeringstraject bij Dokwurk, zie ook onderstaande tabel.

Actief op peildatum: 31-12-2023

traject	Dantumadiel	Noardeast-Fryslân	Totaal
Dagbesteding	14	33	47
Totaal	14	33	47

3. Financieel verslag

3.0 Resultaten

Zoals blijkt uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, zie bladzijde 38 en 39, bedraagt het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten € 2.183.000,-.

Om aanvullend een bedrijfsmatig inzicht te geven in de opbouw van dit resultaat over 2023 volgt hierna een overzicht, met ter vergelijking de begroting 2023 en het resultaat over 2022. Er wordt hierbij onderscheid tussen het resultaat uit bedrijfsvoering en het subsidieresultaat.

(x € 1.000)	Realisatie	Begroting	Realisatie
Omzet Detachering	2.865	2.585	2.368
Omzet Groen	1.408	1.229	1.274
Omzet Re-integratietrajecten	2.746	1.728	2.647
Omzet Industrie	2.858	2.061	3.160
Omzet Schoonmaak	227	214	227
Af: grondstoffen en uitbesteed werk	1.508	814	1.248
Netto toegevoegde waarde	8.596	7.003	8.429
Overige opbrengsten	1.941	946	1.025
Totale netto bedrijfsopbrengsten	10.538	7.949	9.453
Kosten ambtelijk en overig personeel	5.436	5.140	5.203
Afschrijving, rente en huur	656	991	953
Overige bedrijfskosten	2.015	1.444	2.127
Kosten begeleid werken	460	463	440
Rijksbijdrage begeleid werken	936	936	927
Resultaat begeleid werken	476	473	487
Resultaat uit bedrijfsvoering	2.908	846	1.658
Loonkosten Wsw (= loon minus lage-inkomensvoordeel)	15.812	15.685	15.935
Kosten beschut werken (= loon minus BUIG subsidie)	554	354	305
Overige personeelskosten Wsw	649	560	684
Rijksbijdrage Wsw	14.733	13.613	14.678
Subsidieresultaat	-2.282	-2.986	-2.247
Onttrekkingen/toevoeging aan reserves	737	582	591
Resultaat voor gemeentelijke bijdrage	1.363	-1.558	2
Gemeentelijke bijdrage	1.558	1.558	1.461
Retour Gemeentelijke bijdrage	0	0	0
Resultaat na gemeentelijke bijdrage	2.921	0	1.463

Over 2023 komt het resultaat voor gemeentelijke bijdrage uit op een overschot van € 1.363.000,-. Begroot was een tekort van € 1.558.000,-. Per saldo is Dokwurk dan ruim € 2,9 miljoen binnen haar programmabegroting gebleven en dat is uitzonderlijk goed te noemen!

Deze uitzonderlijk goede cijfers vragen echter ook om toelichting. De reden van de goede financiële resultaten komt voort uit verschillende invalshoeken, als volgt:

- De omzet bij *alle* bedrijfsonderdelen is in 2023 hoger uitgekomen dan begroot en dat is gezien de matige en afkoelende economie in 2023 boven verwachting.

Met name de omzet bij de bedrijfsonderdelen Industrie en Re-integratietrajecten vallen hierbij in positieve zin op.

De omzet bij Industrie ligt bijna 8 ton hoger dan begroot. De reden is gelegen in de zeer goede orderportefeuille bij food en petfood, waarbij de top 5 klanten het voortouw nemen en de omzetverwachtingen ruimschoots hebben overtroffen. De hogere omzet bij Industrie is mede opmerkelijk om reden dat de groep Wsw medewerkers jaarlijks met circa 5% krimpt. Het werk moet dus met steeds minder mensen worden gerealiseerd. Wat hierbij helpt is het consequente automatiseringsbeleid binnen Industrie wat steeds beter haar vruchten begint af te werpen.

De omzet bij re-integratietrajecten is in 2023 ruim 1 miljoen beter dan begroot. De reden is grotendeels gelegen in een hogere rijksbijdrage voor re-integratie aan gemeenten in het cluster Participatie van de Algemene Uitkering. Daar waar in vorige jaren nog sprake was van een tekort op het rijksbudget is dit met de nieuwe verdeling, als gevolg van herijking van het gemeentefonds in 2023, volledig rechtgetrokken. Daarnaast hebben ook de nieuwe activiteiten op het vlak van de Wet Inburgering en Activering (kader WMO) bijgedragen aan deze omzetstijging.

- Het subsidieresultaat Wsw en beschut werken is wederom ruim beter dan begroot vanwege een hogere Rijksbijdrages vanuit de periodieke rijksbijdragecirculaires, per saldo ruim 7 ton.

De hogere rijksbijdrage voor de doelgroepen komt grotendeels voort uit de compensatie voor het gestegen minimumloon (per 1-1-2023 met 10,15%). Tevens is er landelijk een grotere krimp op de Wsw dan voorzien waardoor de rijksbijdrage per subsidie-eenheid (Se) per saldo omhooggaat. Let wel, de hogere rijksbijdrage als gevolg van de grotere krimp zal doorwerken in een snellere afbouw van het Wsw macrobudget naar de toekomst. Het toekomstige Wsw budget zal op grond van feitelijke volumestatistieken dus sneller worden afgebouwd.

- Hogere overige opbrengsten. In het boekjaar 2023 was er sprake van een aantal incidentele opbrengsten waaronder een forse ESF-uitkering van € 530.000,- met betrekking tot het ESF traject REACT EU en daarnaast hogere opbrengsten uit verhuur, vervoer en catering e.d..

Tot zover de toelichting op het resultaat 2023 op hoofdlijnen. Voor nadere onderbouwing verwijzen wij u graag naar de toelichting op de baten en lasten zoals opgenomen bij de jaarrekening.

Resultaatbestemming 2023

In samenspraak met het Algemeen Bestuur van Dokwurk zal het gunstige resultaat over 2023 volledig worden gereserveerd voor de nieuwbouw van een extra productiehal aan de Hendoweg 26 te Dokkum (gepland in 2024).

De te vormen bestemmingsreserve zal worden ingezet als egaliseringsreserve om de rente- en afschrijvingslasten gedurende de afschrijvingstermijn te compenseren. Op deze wijze voorkomen we toekomstgericht extra exploitatielasten als gevolg van deze uitbreiding en dat draagt ons inziens bij aan "een sterk Dokwurk" voor nu en in de toekomst.

Omzet per type opdrachtgever

In onderstaande overzicht wordt de (bruto) omzet per type opdrachtgever weergegeven.

Omzet naar type opdrachtgever, in duizenden euro's	2023		2022	
	Omzet	% totale omzet	Omzet	% totale omzet
Eigen gemeenten	€ 5.153	51,0%	€ 4.651	48,1%
Andere overheden	€ 39	0,4%	€ 24	0,2%
Profit en non-profit	€ 4.912	48,6%	€ 5.002	51,7%
Totaal	€ 10.104	100,0%	€ 9.676	100,0%

Uit bovenstaande overzicht blijkt dat in 2023 51% van de omzet wordt behaald vanuit de eigen gemeenten. Het aandeel gemeentelijke omzet ligt daarmee wat hoger dan het branchegemiddelde van circa 40% en dit komt vanwege de nauwe samenwerking op het vlak van activering en re-integratie, Dagbesteding (WMO) en Inburgering. De omzet vanuit de eigen gemeenten komt daarnaast vanuit de samenwerking op groen- en schoonmaakwerkzaamheden.

Personeelskosten ambtelijk en overig personeel

De totale kosten voor ambtelijk en overig personeel zijn in 2023 in totaal € 296.000,- hoger dan begroot en € 233.000,- hoger dan vorig jaar.

De verhoging ten opzichte van de begroting van in totaal circa 5,7% komt onder andere voort uit structurele loonsverhogingen vanuit de cao SGO. Per 2 januari 2023 was er vanuit de cao een nominale verhoging van € 240,- en daarnaast een loonstijging van 2%. Er was in 2023 in algemene zin sprake van behoorlijke loonkostenstijgingen als gevolg van hoge inflatie.

De personele bezetting in fte's voor ambtenaren en inhuur was globaal gelijk aan vorig jaar, zie ook Hoofdstuk 2.

Bedrijfskosten (inclusief rente, afschrijving en huur)

De totale bedrijfskosten (inclusief rente, afschrijving en huur) zijn € 571.000,- hoger dan begroot en € 112.000,- lager dan vorig jaar.

Bijzonderheden in de bedrijfskosten zijn gelegen in de fors hogere kosten voor energie (+ € 258.000,-) als gevolg van de energiecrisis in 2022. Tevens lagen de diverse kosten voor onderhoud in 2023 hoger dan begroot (+ € 131.000,-) en lagen de indirecte productiekosten hoger (+ € 81.000,-) vanwege de overvolle orderportefeuille binnen Industrie, maar ook vanwege hogere kosten voor olie gerelateerde inkoop (o.a. verpakkingsfolies e.d.).

Kanttekening bij de hogere kosten is dat een deel hiervan worden gedekt door hogere baten. Zo worden de hogere energiekosten doorbelast aan onze huurders en worden de hogere indirecte productiekosten ook gedekt door de extra omzet uit werk.

Ten opzicht van vorig boekjaar waren de totale bedrijfskosten wat lager vanwege incidentele kostenposten in 2022.

Resultaat begeleid werken

Het resultaat op begeleid werken Wsw is in 2023 stabiel en volledig in de lijn van verwachting. Hieromtrent zijn geen bijzonderheden te vermelden.

Investerings

In totaal zijn in 2023 voor een totaalbedrag van € 544.000,- aan investeringen gedaan, welke nader gespecificeerd zijn in de staat van activa en afschrijvingen in bijlage I.

Hiervan had circa € 270.000,- betrekking op de verbouw van het pand aan de Rijdstraat 2 te Kollum (overloop 2022 en upgrade kantoren in 2023). Overige investeringen waren grotendeels annex met machines, transportmiddelen, inventaris en software. In de categorie software zit o.a. het implementatietraject voor Compas Cloud.

Belastingen

Per 1 januari 2016 is de wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen in werking getreden. Door deze wet zijn activiteiten van overheidsondernemingen vennootschapsbelastingplichtig indien deze activiteiten een onderneming vormen in de zin van de vennootschapsbelasting.

Dokwurk maakt momenteel gebruik van de zogenaamde SW-vrijstelling, op grond van artikel 5 lid c 2 van de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969. Volgens dit artikel zijn van de belasting vrijgesteld: lichamen die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend werkzaamheden verrichten welke bestaan uit het bieden van passende werkzaamheden aan mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking.

De Belastingdienst heeft hierbij aangegeven dat Dokwurk in beginsel jaarlijks zal moeten toetsen of zij nog steeds voldoet aan de voorwaarden van deze vrijstelling.

In 2023 heeft Dokwurk in samenwerking met een fiscaal adviesbureau opnieuw een analyse op de Vpb vrijstelling uitgevoerd. Op grond van deze analyse is de Vpb vrijstelling door de belastingdienst bevestigd en is geen belastinglast in de jaarcijfers opgenomen.

Toekomstverwachting

De programmabegroting 2024 gaat uit van een tekort voor gemeentelijke bijdrage van ruim € 1,7 miljoen.

Het beeld vanuit de meerjarenbegroting is dat de financiële resultaten na 2024 globaal zullen stabiliseren op dit niveau en mogelijk verbeteren vanwege een gunstiger Rijksfinanciering. De reden is dat de efficiencykortingen op de Wsw per 2020 zijn doorgevoerd c.q. uitgewerkt. De rijksbijdrage zal naar verwachting weer meer in de pas lopen met de normale loon- en prijsontwikkeling.

De economie zal in 2024 naar verwachting gering gaan groeien, maar het blijven spannende tijden vanwege onrust in de wereld.

3.1 Weerstandvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Het integrale resultaat binnen Dokwurk is opgedeeld in een resultaat uit bedrijfsvoering en een subsidieresultaat.

Het subsidieresultaat, zijnde het saldo tussen de loonkosten Wsw en de rijksbijdrage Wsw is in beginsel negatief. Dit gegeven kennen we sinds jaar en dag vanuit de Wsw werkpraktijk en is vanuit de reguliere bedrijfsvoering niet of nauwelijks te beïnvloeden.

Gevolg hiervan is ook dat onvoorziene ontwikkelingen met betrekking tot de loonkosten (cao Wsw) en/of de rijksbijdrage Wsw, veelal voortkomend uit politieke besluitvorming, een nadrukkelijk risico vormen op de begroting van Dokwurk.

Als gevolg van de invoering van de Participatiewet in 2015 zal de Wsw doelgroep, met gemiddeld circa 5-6% per jaar, geleidelijk worden afgebouwd en op de lange termijn volledig verdwijnen. Het beheersen van deze krimp is een belangrijke opdracht voor Dokwurk en haar gemeenten. Dokwurk en haar gemeenten anticiperen hier voortdurend op door het creëren van nieuwe samenwerkingsmodellen binnen het sociaal domein, zodat de (regionale) waarde van Dokwurk blijft gewaarborgd in een financieel verantwoorde context.

Beheersing doelgroepen Participatiewet

De opdracht voor uitvoering van de Wsw- en de doelmatigheidskant van de Participatiewet is door de deelnemende gemeenten belegd in de Gemeenschappelijke Regeling (GR). Hierbij is afgesproken dat de bijbehorende rijksbudgetten volledig overgaan naar Dokwurk.

De doelgroep bepaling en de aanmelding voor activering- en re-integratietrajecten is een onderdeel van de gemeenten. Dokwurk is voor het succes aan de trajectkant dan ook afhankelijk van de doorgeleiding van cliënten vanuit de gemeenten. Dit geldt ook voor het nieuwe beschut werken.

De toeleiding van cliënten is in 2023 over het algemeen goed verlopen. Gemeenten en Dokwurk weten elkaar goed te vinden, zodat de nieuwe instroom van cliënten in voldoende mate is geborgd.

Voorzieningen

Dokwurk heeft ultimo 2023 drie voorzieningen getroffen, te weten de voorziening groot onderhoud, de voorziening dubieuze debiteuren en de voorziening spaarverlof (ten behoeve van ambtelijk personeel). Deze voorzieningen worden jaarlijks via een vaste methodiek beoordeeld en bijgesteld.

Overige risico's

Dokwurk is binnen het bedrijfsonderdeel Industrie en voor de groepsdetacheringen afhankelijk van een beperkt aantal grote opdrachtgevers. Het wegvallen van een grote klant vormt daarom een nadrukkelijk omzetriscico. Risicospreiding is en blijft daarom binnen Dokwurk een nadrukkelijk aandachtspunt.

Periodieke controles vanuit sociale zekerheidsinstellingen, pensioenfondsen of de Belastingdienst kunnen onvoorziene correcties met zich meebrengen.

In 2023 zijn er geen bijzonderheden voorgevallen op dit vlak. Vanwege de huidige energiecrisis en hiermee gepaard gaande forse inflatie neemt het risicoprofiel van opdrachtgevers in algemene zin toe. Dokwurk is zich hiervan bewust en zal hier zo goed mogelijk op blijven monitoren en anticiperen.

Algemene reserve

Het Algemeen Bestuur heeft in 2016 een strategische notitie vastgesteld inzake een verantwoorde en gewenste algemene reserve bij Dokwurk. De gewenste algemene reserve is hierbij gebaseerd op een solvabiliteit van tenminste 30%.

Per eind 2023 heeft Dokwurk een algemene reserve van 3,6 miljoen euro hetgeen overeenkomt met een solvabiliteit van 15,1%. Inclusief bestemmingsreserves is de solvabiliteit 44,1%, zie ook Treasury-paragraaf.

Bestemmingsreserves

Per 31-12-2023 heeft Dokwurk vijf bestemmingsreserves gevormd voor een totaal van € 6.840.000,- als volgt:

1 Reserve t.b.v. organisatiewijzigingen en modernisering	473.000
2 Reserve hogere kapitaallasten (kostenstijging nieuwbouw)	1.814.000
3 Reserve verlofsaldi Wsw personeel	400.000
4 Reserve uitbreiding en goedkoper maken 80-banenplan	1.055.000
5 Reserve nieuwbouw (uitbreiding) Hendoweg	2.920.000
6 Reserve duurzaamheid	179.000
Totaal bestemmingsreserves	6.840.000

1. De reserve ten behoeve van organisatiewijzigingen en modernisering is bedoeld voor onvoorziene transitiekosten annex met de invoering van de Participatiewet en afbouw van de Wsw.
2. De reserve hogere kapitaallasten (kostenstijging nieuwbouw) is gevormd vanuit positieve resultaten uit voorgaande boekjaren en zal worden ingezet als egaliseringsreserve om de hogere exploitatielasten als gevolg van nieuwbouw voor de komende 10 jaar op te vangen.
3. De reserve verlofsaldi Wsw personeel is bedoeld om de verplichting (schuld) op verlofsaldi van personeel te dekken.
4. De reserve uitbreiding en goedkoper maken 80-banenplan is gevormd vanuit positieve resultaten uit voorgaand boekjaren en is bedoeld om startbanen voor mensen uit de bijstand financieel mogelijk te maken.
5. De reserve nieuwbouw (uitbreiding) Hendoweg is gevormd vanuit het positieve resultaat 2023 en zal worden ingezet als egaliseringsreserve om de exploitatielasten als gevolg van deze uitbreidings-nieuwbouw over 40 jaar (grotendeels) af te dekken.
6. De reserve duurzaamheid is gevormd uit het positieve resultaat 2022 en is bedoeld voor (verdere) verduurzaming van de bestaande huisvesting.

Onderhoud kapitaalgoederen

1. Hendoweg 26, Dokkum

Per augustus 2021 is het nieuwe pand van Dokwurk aan de Hendoweg 26 te Dokkum in gebruik genomen. Dokwurk heeft hiermee een nieuwe en duurzame werkomgeving gecreëerd waarmee ze haar ambities als maatschappelijke organisatie in de regio Noordoost Friesland verder kan vormgeven.

In 2022 is in samenspraak met de bouwkundig aannemer en de installateur een meerjarenonderhoudsplan voor het nieuwe pand uitgewerkt met als doel het pand in een goede en verzorgde conditie te houden. Per eind 2023 verkeert het pand in een uitstekende staat van onderhoud.

De onderhoudsvoorziening in relatie tot dit pand is per eind 2023 in overeenstemming met het meerjarenonderhoudsplan.

2. Rijdstraat 2, Kollum

Het pand aan de Rijdstraat 2 te Kollum heeft in 2023 een nieuwe bestemming gekregen. Het pand vormt de thuisbasis voor de afdeling gemeentewerken Kollum. Tevens heeft Dokwurk op deze locatie een samenwerking met Raderwerk met activiteiten annex met circulariteit.

Ingaande 2024 zullen ook de gebiedsteams van gemeente Noardeast-Fryslân het kantorengedeelte op deze locatie in gebruik gaan nemen. Op deze wijze borgt Dokwurk haar werkplekken in Kollum en ontstaat er een efficiënte en economisch verantwoorde bezetting in relatie tot openbaar vastgoed op deze locatie.

Het pand is in 2022 gemoderniseerd waarbij de gehele buitenschil van het pand is aangepast aan de huidige bouwnormen. In 2023 is het kantorengedeelte gemoderniseerd. In 2024 zullen de gebouweninstallaties voor het kantorendeel nog worden vervangen. Met deze verbouwingen is het pand bouwkundig in een goede staat van onderhoud gebracht.

In 2024 zal een nulmeting worden uitgevoerd om te komen tot een nieuw meerjarenonderhoudsplan voor deze locatie. De onderhoudsvoorziening in relatie tot dit pand is per eind 2023 in overeenstemming met het meerjarenonderhoudsplan.

3. Holwerderweg 21, Dokkum

Het pand aan de Holwerderweg 21 in Dokkum bevindt zich eind 2023 in een zeer matige en deels slechte staat van onderhoud. Het pand zit grotendeels aan het einde van de levenscyclus en kan, althans grotendeels, worden beschouwd als een her-ontwikkellocatie.

Het pand was in 2023 gedeeltelijk verhuurd aan diverse partijen en daarnaast is het pand ingezet voor werkzaamheden ten behoeve van Dokwurk (o.a. groen, petfood productie en food project).

Gemeente Noardeast-Fryslân en Dokwurk zijn in gesprek om op deze locatie een Startwerkplaats vorm te geven. Beoogd wordt het idee van een Startwerkplaats aan te jagen via een nieuwe werklocatie voor de afdeling gemeentewerken Noardeast-Fryslân met daaraan verbonden de Groenacademy van Dokwurk. De ambitie is om dit verder uit te bouwen tot een circulair ambachtscentrum met daarbij een aantal nader vorm te geven leerlijnen en ateliers.

Dokwurk heeft het pand vanuit dit perspectief te koop aangeboden aan gemeente Noardeast-Fryslân en we verwachten in 2024 nadere besluitvorming hieromtrent. De projectleiding op dit vlak is belegd bij de gemeente NE-F.

De onderhoudsvoorziening in relatie tot dit pand is per eind 2023 vanwege de voorgenomen verkoop op nihil gesteld.

3.2 Financiering (Treasury)

Algemeen

Onder Treasury wordt verstaan het besturen en beheersen van de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Deze Treasury paragraaf is opgenomen in het kader van de wet Fido (Wet financiering decentrale overheden). Dokwurk heeft de wet Fido verankerd in een Treasurystatuut en geïntegreerd in het financieel beleid.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet heeft betrekking op het kunnen aantrekken van kort geld (rente typische looptijd korter dan 1 jaar). De kasgeldlimiet is, volgens de wet Fido, vastgesteld op 8,5% van het begrotings-totaal (dat wil zeggen 8,5% van de lasten in de begroting). Na het vaststellen van de begroting blijft de kasgeldlimiet ongewijzigd.

Op basis van de goedgekeurde programmabegroting 2023 is voor Dokwurk de volgende kasgeldlimiet van toepassing:

Kasgeldlimiet (x € 1.000,-):	2023
Begrote lasten (excl. grondstoffen)	24.638
Begroot grondstoffen / uitbesteed werk	814
Tot. begrotingsbedrag (= lasten in exploitatie)	25.452
Percentage 8,5%	2.163

In 2023 is Dokwurk steeds (ruim) onder de kasgeldlimiet gebleven (zie onderstaande tabel). Over het gehele boekjaar was er *geen* sprake van een gemiddelde netto vlottende schuld.

Kasgeld (x € 1.000,-):	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
	2023	2023	2023	2023
Gemiddelde netto vlottende schuld	-7.540	-8.424	-8.525	-10.313
Kasgeldlimiet (= vast over het jaar)	2.163	2.163	2.163	2.163
Ruimte onder de kasgeldlimiet	9.703	10.587	10.688	12.476

Renterisiconorm

Het renterisico is in het kader van de wet Fido omschreven als de mate waarin het saldo van de rentelasten van een openbaar lichaam verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een rente typische looptijd van een jaar of langer. Het renterisico dient te voldoen aan de renterisiconorm.

De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen als totaal niet meer dan 20% van het begrotingstotaal mogen bedragen (begrotingstotaal = totaal van lasten in de begroting). Het doel van de renterisiconorm is het renterisico bij herfinanciering te beheersen.

Dokwurk is in 2023 ruim onder de renterisiconorm gebleven (zie onderstaande tabel) en verwacht de komende jaren geen nieuwe leningen te hoeven afsluiten.

Renterisiconorm (x € 1.000,-):	
	2023
1. Renteherzieningen	0
2. Aflossingen	500
3. Renterisico (1 + 2)	500
4. Renterisiconorm	5.090
5a. Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)	4.590
5b. Overschrijding renterisiconorm (3 > 4)	n.v.t.
<u>Berekening renterisiconorm:</u>	
4a. Begrotingstotaal	25.452
4b. Percentage	20%
4. (= 4a x 4b) Renterisiconorm	5.090

Rentevisie

Dokwurk heeft ultimo 2023 een tweetal langlopende leningen ter financiering van de nieuwe huisvesting. De rentepercentages zijn vast voor de looptijd en zijn respectievelijk 0,59% en 0,79%. De rentelasten voor de komende jaren op grond van de langlopende leningen zijn daarom bekend. Het lenen van kort geld geschiedt binnen de kasgeldlimiet. Dokwurk loopt hier een (gering) renterisico welke in de begroting is afgedekt.

Liquiditeitsrisico

In 2023 heeft Dokwurk, mede door het positieve resultaat, steeds over voldoende liquide middelen kunnen beschikken. Dit is, met in acht neming van de rente- en aflossingsverplichtingen annex met de nieuwe huisvesting, ook de verwachting voor de komende jaren.

In algemene zin geldt dat de liquiditeitspositie steeds een aandachtspunt blijft voor Dokwurk vanwege het begrotingstekort voor gemeentelijke bijdrage en de relatieve grote geldstroom annex met de rijksbijdrage Wsw.

Om in de bedrijfsvoering te kunnen blijven beschikken over voldoende liquide middelen is het nodig dat de deelnemende gemeenten de voorschotnota's in relatie tot het begrotingstekort en rijksbijdragen in het kader van de Participatiewet steeds tijdig blijven voldoen hetgeen in de huidige samenwerking overigens keurig is gewaarborgd.

Debiteurenrisico

Het debiteurenrisico binnen Dokwurk kan per eind 2023 als "normaal" worden beschouwd. Posten met een verhoogd risico zijn als zodanig beoordeeld en via de debiteurenvoorziening voorzien.

De debiteurenbewaking verloopt via een vaste procedure. Het debiteurenrisico wordt in de jaarrekening zichtbaar gemaakt en afgedekt via de voorziening dubieuze debiteuren. Opgemerkt wordt dat de bedrijfsvoering bij Industrie en Groepsdetacheringen afhankelijk is van enkele grote opdrachtgevers. Deze klanten hebben een kredietlimiet en betalingstermijn passend bij de (hogere) omzet. Dit geeft een hoger debiteurenrisico, maar is passend bij de activiteiten.

Koers- en valutarisico's

Niet van toepassing, omdat alle transacties zijn afgewikkeld in euro's.

Schatkistbankieren

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen aan te houden in 's Rijks schatkist. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag (afhankelijk van het begrotingstotaal) dat buiten de schatkist mag worden aangehouden.

Per 1 juli 2021 is het drempelbedrag verruimd en vastgesteld op minimaal € 1.000.000,-. De benutting van het drempelbedrag mag worden berekend als gemiddelde over alle dagen in een kwartaal.

In onderstaande tabel is per kwartaal zichtbaar hoeveel middelen Dokwuk gemiddeld in 2023 buiten 's Rijkschatkist heeft aangehouden, waarbij negatieve bedragen als nihil worden weergegeven.

Liquide middelen per kwartaal, in hele euro's	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Gemiddeld aangehouden middelen	501.845	590.635	778.394	554.892

Uit bovenstaande tabel blijkt dat Dokwuk het drempelbedrag in 2023 niet heeft overschreden.

Kengetallen

In onderstaande tabel zijn de voor Dokwuk van toepassing zijnde kengetallen (kader BBV) opgenomen:

Boekjaar 2023	2022	2023B	2023
Kengetallen:			
Netto schuldquote	15,2%	21,8%	4,7%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	15,2%	21,8%	4,7%
Solvabiliteitsratio	38,4%	34,9%	44,1%
Structurele exploitatieruimte	-4,7%	-6,3%	-3,3%

Geconcludeerd kan worden dat de structurele exploitatieruimte per ultimo 2023 ten opzichte van 2022 licht is verbeterd van -4,7% naar -3,3%. Dit wordt met name veroorzaakt door een hogere rijksbudget voor re-integratie werkzaamheden. Het effect van deze budgetverhoging wordt enigszins gedempt vanwege stijgende loonkosten voor ambtelijk personeel. Vanwege de uitstroom uit de (oude) doelgroep Wsw dient de vervangingsvraag voor staf- en kaderpersoneel in toenemende mate vanuit de reguliere arbeidsmarkt te worden aangetrokken.

De solvabiliteit van Dokwuk zit per ultimo 2023 op 44,1%. Dit betreft de solvabiliteit inclusief de gevormde bestemmingsreserves. Zonder bestemmingsreserves is de solvabiliteit 15,1%.

3.3 Verbonden Partijen

Dokwurk is georganiseerd in de gemeenschappelijke regeling Werk-/leerbedrijf NoardEast Fryslân (NEF). Annex hieraan kent Dokwurk een hulpstructuur via NEF Holding B.V. De Gemeenschappelijke Regeling is enig aandeelhouder van NEF Holding B.V.

Het doel van NEF Holding B.V. is in een ander, beter passend, risicoprofiel allianties aan te gaan met het bedrijfsleven ter bevordering van de werkgelegenheid voor de doelgroepen van Dokwurk en tevens om passende instrumenten in te regelen ten behoeve van de bedrijfsvoering van Dokwurk.

NEF Holding BV participeert per 31 december 2023 in een tweetal B.V. 's, te weten:

- ✓ 100% aandeelhouder in NEF Askare B.V.;
- ✓ 49% aandeelhouder in Visser Houtbewerking Dokkum B.V.

Eventuele risico's in relatie tot deze verbonden partijen worden opgenomen in de risicoparagraaf van het jaarverslag van Dokwurk.

In 2023 zijn geen bijzonderheden te melden en zijn daarom ook geen risico's opgenomen.

3.4 Bedrijfsvoering

Dokwurk is een maatschappelijk bedrijf van en voor de regio Noordoost Friesland. De missie van Dokwurk is gericht op ondersteuning en begeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt op bij voorkeur een externe (zo regulier mogelijke) werkplek.

Naast de Wsw en beschut werken in het kader van de Participatiewet verzorgt Dokwurk ook activering en re-integratie, dagbesteding en diverse taken met betrekking tot de nieuwe wet Inburgering voor de gemeenten Noardeast-Fryslân, Dantumadiel en Schiermonnikoog.

De infrastructuur van Dokwurk leent zich bij uitstek voor de ontwikkeling van mensen vanuit de Wsw en de doelgroepen onder de Participatiewet. Binnen het ontwikkelbedrijf kunnen mensen vanuit de diverse doelgroepen werkervaring opdoen, werkritme behouden en "ontwikkelen en leren" in relatie tot diverse werksoorten, zodat hun kansen binnen de samenleving toenemen.

Het beleid en de bedrijfsvoering van Dokwurk is afgestemd op bovenstaande missie, het zoeken en inzetten van de talenten van mensen. Investerings- en beleidsbeslissingen worden voortdurend getoetst aan de missie.

Rechtmatigheid

Als gevolg van de invoering van de Wet versterking decentrale rekenkamers per 1-1-2023, is de uitvoering van de rechtmatigheidscontrole ingaande 2023 belegd bij het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur informeert het Algemeen Bestuur jaarlijks via de jaarrapportage over haar bevindingen en verbeterpunten op het vlak van rechtmatigheid. De accountant toetst de bevindingen op basis van getrouwheid.

In onderstaande tabel zijn de bevindingen op hoofdlijnen vanuit boekjaar 2023 weergegeven. Vanuit de bevindingen zijn in boekjaar 2023 **geen** afwijkingen geconstateerd boven de verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 767.400).

Nr. Bevindingen	Onderdeel	Contrôlemethode	Incidenteel/ Structureel
1. Wijzigingen in caseloads niet tijdig doorgevoerd.	Personeel	Aanwezigheidscontrole	Incidenteel
2. Onjuiste WKR-kostendrager meegegeven aan boeking.	Personeel	WKR	Incidenteel
3. Verlofsaldi niet op 0,00 bij uit dienst.	Personeel	Datavalidatie	Incidenteel
4. Prestatielevering van een inkoopverplichting zonder inkooporder kan niet aangetoond worden.	Factuuraanpak	Steekproef factuuraanpak	Structureel
5. Er wordt niet altijd een inkooporder aangemaakt bij het aangaan van een inkoopverplichting.	Factuuraanpak	Steekproef factuuraanpak	Incidenteel
6. Gefactureerd met een verkeerd tarief.	Volledigheid baten	Volledigheid detacheringsoptellingen	Incidenteel
7. Er is geen urenrekening voor het vaststellen van de volledigheid detacheringsoptellingen.	Volledigheid baten	Volledigheid detacheringsoptellingen	Structureel
8. Het is lastig voor de lijncontrole om offertes Industrie bij een verkooporder/-factuur te zoeken.	Volledigheid baten	Verkooporders	Structureel
9. Transport dienst aarbested te worden.	Aanbesteding	Aanbesteding	Structureel

Nr. Verbeteractie
1. Gebruik maken van mutatie workflows in Compas Cloud dwingt tijdig muteren af.
2. Kennis van de WKR up to date houden.
3. Structureel beleid maken op hoe om te gaan met verlofuren en uit dienst.
4. Implementatie Elvy Inkoopmanagement, hier wordt de prestatielevering geborgt.
5. Het aanleggen van een verplichtingenadministratie met de invoer van Elvy Inkoopmanagement.
6. Tijdig geconstateerd en in overleg met de inlezer opgelost.
7. Periodiek maken van een urenrekening.
8. Standaardiseren van calculaties en betere borging in nieuwe CRM-module Compas Cloud.
9. Aanbestedingstraject voor transport opstarten.

3.5 Openbaarheidsparagraaf

Per 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) ingevoerd. De Woo is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en regelt het recht van burgers op informatie van de overheid. De Woo is ook van toepassing op de Dokwurk en is daarom opgenomen in het normenkader van Dokwurk.

Om invulling te geven aan deze wet publiceert Dokwurk de Jaarrekening, de Programmabegroting en de notulen van het Dagelijks en Algemeen bestuur vanaf 1-7-2023 via haar website.

Alle overige managementinformatie, waaronder maand- en kwartaalrapportages, zijn te kwalificeren als “concurrentiegevoelige” informatie en worden daarom niet gepubliceerd.

Jaarrekening NEF 2023



Opgemaakt d.d. 17-04-2024

Balans per 31 december 2023



(Na resultaatbestemming)

ACTIVA (x € 1.000,-)	31-12-2023	31-12-2022
<i>Vaste activa</i>		
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	12.199	12.514
	12.199	12.514
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	200	200
	200	200
Totaal vaste activa	12.399	12.714
<i>Vlottende activa</i>		
Voorraden		
Gereed product en handelsgoederen	9	8
	9	8
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	486	449
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	9.015	6.900
Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	53	48
Overige vorderingen	974	815
	10.528	8.213
Liquide middelen	627	503
	627	503
Overlopende activa		
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	68	35
	68	35
Totaal vlottende activa	11.233	8.758
Totaal activa	23.632	21.472

Balans per 31 december 2023



(Na resultaatbestemming)

PASSIVA (x € 1.000,-)	31-12-2023	31-12-2022
<i>Vaste passiva</i>		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	3.580	3.580
Bestemmingsreserves	6.841	4.658
	10.422	8.238
Vorzieningen		
Vorzieningen	776	687
	776	687
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	10.500	11.000
	10.500	11.000
Totaal vaste passiva	21.698	19.926
<i>Vlottende passiva</i>		
Netto-vlottende schulden		
Overige kortlopende schulden	1.683	1.371
	1.683	1.371
Overlopende passiva		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	131	55
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgend begrotingsjaar komen	120	120
	251	175
Totaal vlottende passiva	1.935	1.546
Totaal passiva	23.632	21.472

Overzicht van baten en lasten 2023



(x € 1.000,-)	2023 Realisatie	2023 Begroting	2022 Realisatie
Totale bedrijfsopbrengsten	11.548	8.422	10.442
Totale bedrijfslasten	22.024	19.942	21.703
Bedrijfsresultaat	-10.477	-11.520	-11.261
Rijksbijdrage	14.922	13.842	14.869
Gemeentelijke bijdrage	1.558	1.558	1.461
Opbrengsten van de overhead	1.245	1.048	995
Kosten van de overhead	5.066	5.510	5.192
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	2.183	-582	872
Retour Gemeentelijke bijdrage	0	0	0
Gerealiseerd resultaat (voor bestemmen)	2.183	-582	872
Toevoegingen aan reserves	2.920	0	1.463
Onttrekkingen aan reserves	737	582	591
Gerealiseerd resultaat (na bestemmen)	0	0	0

Voor een definitie van de overhead posten verwijzen wij u naar de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling. Voor een nadere specificatie van de overhead posten verwijzen wij u naar bijlage V van de jaarstukken.

**Overzicht van baten en lasten 2023
volgens de interne opstelling**



(x € 1.000,-)	2023 Realisatie	2023 Begroting	2022 Realisatie
Omzet Detachering	2.865	2.585	2.368
Omzet Groen	1.408	1.229	1.274
Omzet Re-integratietrajecten	2.746	1.728	2.647
Omzet Industrie	2.858	2.061	3.160
Omzet Schoonmaak	227	214	227
Af: grondstoffen / uitbesteed werk	1.508	814	1.248
Netto toegevoegde waarde	8.596	7.003	8.429
Overige bedrijfsopbrengsten	1.941	946	1.025
Totale netto bedrijfsopbrengsten	10.538	7.949	9.453
Loonkosten Wsw en beschut werken	16.367	16.039	16.241
Overige personeelskosten	649	560	684
Kosten begeleid werken	460	463	440
Totale kosten Wsw en beschut werken	17.476	17.062	17.365
Kosten ambtelijk en overig personeel	5.436	5.140	5.203
Afschrijving, rente en huur	656	991	953
Overige bedrijfskosten	2.015	1.444	2.127
Totale bedrijfslasten	25.582	24.638	25.647
Bedrijfsresultaat	-15.044	-16.689	-16.194
Rijksbijdrage	15.669	14.549	15.605
Gemeentelijke bijdrage	1.558	1.558	1.461
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	2.183	-582	872
Retour Gemeentelijke bijdrage	0	0	0
Gerealiseerd resultaat (voor bestemmen)	2.183	-582	872
Toevoegingen aan reserves	2.920	0	1.463
Onttrekkingen aan reserves	737	582	591
Gerealiseerd resultaat (na bestemmen)	0	0	0

Kasstroomoverzicht 2023



(Volgens de indirecte methode)

(x € 1.000,-)	2023	2022
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	2.183	872
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	849	818
- Mutatie voorzieningen	89	413
- Mutatie reserves	0	0
- Veranderingen in werkkapitaal:		
- mutatie voorraden	-1	3
- mutatie uitzettingen	-2.316	-27
- mutatie overlopende activa	-34	-11
- mutatie kortlopende schulden	312	-360
- mutatie overlopende passiva	76	-49
	<u>-1.962</u>	<u>-443</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	1.159	1.660
Investeringen in materiële vaste activa	-535	-1.041
Desinvesteringen materiële vaste activa	0	0
Verwervingen verbonden partijen	0	0
Vervreemdingen verbonden partijen	0	0
Desinvesteringen in overige financiële vaste activa	0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-535	-1.041
Ontvangsten uit langlopende schulden	0	0
Aflossingen van langlopende schulden	-500	-500
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-500	-500
Mutatie geldmiddelen	<u>124</u>	<u>119</u>
Eindsaldo geldmiddelen	627	503
Beginsaldo geldmiddelen	503	384
Mutatie geldmiddelen	<u>124</u>	<u>119</u>

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's, die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De jaarrekening is opgesteld op basis van de veronderstelling van continuïteit. Bestuur en directie van Dokwurk hebben op basis van de uitkomsten van 2023, de vermogenspositie, de begroting voor 2024 geen aanleiding te veronderstellen dat de continuïteit op enigerlei wijze in het geding is.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - ✓ Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 4-12-2023 door het algemeen bestuur is vastgesteld;
 - ✓ Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld. Dokwurk informeert haar bestuur via de kwartaalrapportages.
 - ✓ Ten aanzien van het M&O² criterium is het M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - ✓ Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 767.400) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - ✓ Rechtmatigheidsfouten boven de verantwoordingsgrens 3% worden verantwoord in de paragraaf bedrijfsvoering van het jaarverslag. Tevens zullen hier de belangrijkste controlebevindingen worden beschreven.

² Misbruik en Oneigenlijk gebruik

Begrotingscyclus

De programmabegroting van Dokwurk wordt op grond van de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) jaarlijks voor 15 april bij de gemeenten ingediend voor zienswijze. Aangezien dit vroeg in het jaar is, maakt Dokwurk later in het jaar een interne stuurbegroting. De programmabegroting vormt het financieel kader voor de stuurbegroting. Deze werkwijze kan leiden tot presentatiewijzigingen ten opzichte van de programmabegroting. De interne stuurbegroting is vervolgens leidend voor de informatieverstrekking.

Als blijkt dat het financieel kader vanuit de programmabegroting niet volstaat, wordt overgegaan tot een formele begrotingswijziging.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat over verschillende zaken een oordeel wordt gevormd en dat er schattingen worden gemaakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Wanneer het noodzakelijk is voor het geven van het vereiste inzicht is de aard van deze oordelen en schattingen, inclusief de bijbehorende veronderstellingen, opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met een economisch nut

De materiële vaste activa met een economisch nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Een investering wordt geactiveerd indien het uitgegeven bedrag hoger is dan € 1.500. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

De maximale gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.	
Voorzieningen op terreinen	20	jaar
Gebouwen	30-40	jaar
Gebouwen (verbouwingen)	max. 25	jaar
Installaties	5-10	jaar
Machines	5-10	jaar
Transportmiddelen	5-10	jaar
Inventarissen	5	jaar
Hard- en software	3	jaar

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

De materiële vaste activa waarvan de vennootschap krachtens een financiële leaseovereenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortvloeiende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Dokwurk kent alleen activa met economisch nut. Hiervoor kunnen geen heffingen in rekening worden gebracht.

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van vennootschappen zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Flottende activa

Vorraden

De grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen, die zijn gebaseerd op de gemiddeld betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde. Gereede producten worden gewaardeerd tegen de verkoopprijs van de producten. Bij waardering wordt rekening gehouden met het risico van incurantheid.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Buiten de balanstelling wordt het bedrag opgenomen waarvan het recht bestaat op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969. Omdat dit voor Dokwurk nihil bedraagt, is hier geen bedrag vermeld.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Bestemmingsreserves

Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Belangrijke mutaties in deze reserves vinden pas plaats na accordering door het algemeen bestuur.

Voorzieningen

Voorzieningen worden getroffen voor verplichtingen die met een redelijke mate van betrouwbaarheid zijn in te schatten. Verplichtingen, die dat niet zijn, worden opgenomen onder de risicoparagraaf. De voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van bedrijfsgebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks van jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde groot onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

Vaste schulden

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen.

Flottende passiva

De flottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Buiten de balanstelling wordt het bedrag opgenomen waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt. Omdat dit voor Dokwurk nihil bedraagt, is hier geen bedrag vermeld.

Overzicht van baten en lasten

Omzet

Omzet zijn de bruto-opbrengsten van aan derden geleverde goederen en diensten exclusief de over de omzet geheven belastingen en onder aftrek van kortingen.

Grondstoffen / uitbesteed werk

Onder grondstoffen en uitbesteed werk worden opgenomen de kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten, die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de in het desbetreffende boekjaar geleverde goederen en diensten alsmede de ingekochte grondstoffen tegen de standaard verrekenprijs.

Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten omvatten de resultaten uit verhuur van onroerend goed, dienstverlening aan derden en diverse overige opbrengsten.

Projectsubsidies worden (pas) verantwoord in de staat van baten en lasten op het moment dat ze voldoende zeker zijn. Dit is doorgaans het geval als de beschikking ontvangen is of als het bericht is gekomen dat een factuur mag worden verstuurd.

Loonkosten Wsw en beschut werk

Onder loonkosten Wsw en beschut werk wordt verstaan het bruto bedrag van de aan het boekjaar toe te rekenen salarissen aan Wsw werknemers en beschutte werkplekken, vermeerderd met de uitbetaalde vakantiegeldrechten en verminderd met de ontvangen ziekengelden, WAO-uitkeringen en loonkostensubsidies. De sociale lasten betreffen de ter zake van de werknemersverzekering verschuldigde werkgeverslasten alsmede het werkgeversaandeel in de pensioenvoorziening van Wsw-werknemers.

Kosten ambtelijk en overig personeel

Hieronder wordt verstaan de aan het boekjaar toe te rekenen salarissen, vermeerderd met de uitbetaalde vakantiegeldrechten en de daarmee samenhangende sociale lasten en pensioenpremies en de overige personeelskosten.

Overhead

Dokwurk heeft als overhead verantwoord: de totale (loon en overige) kosten en opbrengsten van de directie, het MT, Arbo, Commercie, Algemene zaken en ICT, Financiën, HR, Kantine en huishoudelijke dienst en de huisvestingskosten. Deze opstelling is in lijn met de interne kostenplaatsen zoals Dokwurk deze voor de staf gebruikt.

Naast een staat van baten en lasten op grond van het BBV heeft Dokwurk een staat van baten en lasten opgenomen op basis van de opstelling zoals gehanteerd wordt in de periodieke maandelijkse rapportages. Naar onze mening sluit deze indeling beter aan bij de bedrijfsvoering van Dokwurk. Om die reden is de toelichting op de staat van baten en lasten ook gebaseerd op deze interne opstelling.

Het voorgeschreven overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld is opgenomen in bijlage V.

Rijksbijdrage

Betreft de bijdrage van het Rijk conform artikel 8 tot en met 10 van de Wet sociale werkvoorziening. De rijksbijdrage wordt door de GR gemeenten en buitengemeenten betaalbaar gesteld.

Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage omvat de in de Gemeenschappelijke Regeling overeengekomen bijdrage in het resultaat.

Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten

Een eventueel positief saldo kan, na bestuursbesluit, worden opgenomen onder het eigen vermogen.

Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen volgens het overzicht van baten en lasten, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande jaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

Kasstroomoverzicht

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen op de debet- en creditzijde van de balans.

Toelichting op de balans



<u>Vaste activa</u>	(x € 1.000,-)	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Materiële vaste activa:			
Aanschafwaarde per 1 januari		21.631	20.623
Cumulatieve afschrijving per 1 januari		9.117	8.334
Boekwaarde per 1 januari		<u>12.514</u>	<u>12.289</u>
Investerings		544	1.042
Desinvesteringen		-752	-34
Afschrijvingen		-849	-818
Afschrijvingen op desinvesteringen		742	34
Mutatie boekwaarde		<u>-314</u>	<u>224</u>
Aanschafwaarde per 31 december		21.423	21.631
Cumulatieve afschrijving per 31 december		9.224	9.117
Boekwaarde per 31 december		<u>12.199</u>	<u>12.514</u>
De investeringen hebben betrekking op:			
Terreinen en bedrijfsgebouwen		270	850
Machines en installaties		88	113
Transportmiddelen		72	24
Inventaris		66	52
Hard- en software		49	3
Totaal investeringen		<u>544</u>	<u>1.041</u>
Voor een mutatieoverzicht van de materiële vaste activa wordt verwezen naar de "Staat van activa en afschrijvingen" in Bijlage I.			
Financiële vaste activa:			
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen		200	200
Boekwaarde per 31 december		<u>200</u>	<u>200</u>
Dit betreft een kapitaalverstrekking aan NEF Holding B.V. Het verloop is als volgt:			
Saldo per 1 januari		200	200
Investerings		0	0
Desinvesteringen		0	0
Stand per 31 december		<u>200</u>	<u>200</u>
<u>Vlottende activa</u>			
Voorraden:			
Gereed product en handelsgoederen		9	8
Totaal voorraden per 31 december		<u>9</u>	<u>8</u>

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar:	31-12-2023	31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	486	449
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	9.015	6.900
Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	53	48
<i>Overige vorderingen:</i>		
Debiteuren	849	838
Voorziening dubieuze debiteuren	-55	-55
Overige vorderingen	179	32
Totaal uitzettingen per 31 december	10.528	8.213

De vorderingen op openbare lichamen zijn inclusief de afrekeningen van de rijksbijdrage voor de diverse doelgroepen. Ook het nog te vorderen lage-inkomensvoordeel (LIV) is hierin begrepen.

De rekening courant verhouding met niet-financiële instellingen betreft een vordering op Visser Houtbewerking Dokkum BV. Deze BV vormt een verbonden partij met Dokwurk.

Verloop voorziening dubieuze debiteuren:

Stand per 1 januari	55	44
Dotatie boekjaar	12	12
Onttrekkingen boekjaar	0	0
Vrijval boekjaar	12	1
Stand per 31 december	55	55

Liquide middelen:

Bank	627	502
Kasgelden	0	1
Totaal liquide middelen per 31 december	627	503

Er bestaan geen beperkingen ten aanzien van de beschikbaarheid van de liquide middelen. Evenmin worden er ten aanzien van de liquide middelen valutatarisico's gelopen.

Overlopende activa:

Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	68	35
Totaal overlopende activa per 31 december	68	35

Vaste passiva

Eigen vermogen:	31-12-2023	31-12-2022
Algemene reserve:		
Saldo per 1 januari	3.580	3.046
Toevoegingen	0	533
Onttrekkingen	0	0
Stand per 31 december	3.580	3.580
Bestemmingsreserves:		
<u>Reserve t.b.v. organisatiewijzingen en modernisering:</u>		
Saldo per 1 januari	473	473
Toevoegingen	0	0
Onttrekkingen	0	0
Stand per 31 december	473	473
<u>Reserve hogere kapitaallasten (kostenstijging nieuwbouw):</u>		
Saldo per 1 januari	2.064	2.314
Toevoegingen	0	0
Onttrekkingen	250	250
Stand per 31 december	1.814	2.064
<u>Reserve verlofsaldi Wsw en ambtelijk personeel:</u>		
Saldo per 1 januari	400	400
Toevoegingen	0	0
Onttrekkingen	0	0
Stand per 31 december	400	400
<u>Reserve uitbreiding en goedkoper maken banenplan:</u>		
Saldo per 1 januari	1.422	792
Toevoegingen	0	630
Onttrekkingen	366	0
Stand per 31 december	1.055	1.422
<u>Reserve nieuwbouw (uitbreiding) Hendoweg:</u>		
Saldo per 1 januari	0	0
Toevoegingen	2.920	0
Onttrekkingen	0	0
Stand per 31 december	2.920	0
<u>Reserve duurzaamheid Dokwerk:</u>		
Saldo per 1 januari	300	0
Toevoegingen	0	300
Onttrekkingen	121	0
Stand per 31 december	179	300
Totaal bestemmingsreserves per 31 december	6.841	4.658

De mutaties in de bestemmingsreserves komen voort uit de diverse besluitvorming door het Algemeen Bestuur. Het positieve resultaat over 2023 mag volledig worden ingezet voor het vormen van een nieuwe bestemmingreserve, namelijk nieuwbouw (uitbreiding) Hendoweg.

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Vorzieningen:		
<u>Groot onderhoud:</u>		
Saldo per 1 januari	645	274
Toevoegingen	297	370
Vrijval	150	0
Onttrekkingen	79	0
Stand per 31 december	<u>713</u>	<u>645</u>
 <u>Spaarverlof ambtelijk:</u>		
Saldo per 1 januari	43	0
Toevoegingen	21	43
Onttrekkingen	0	0
Stand per 31 december	<u>63</u>	<u>43</u>
 Stand per 31 december	 <u>776</u>	 <u>687</u>

De jaarlijkse dotatie voor groot onderhoud is grotendeels gebaseerd op de meerjaren onderhoudsplannen waarbij is uitgegaan van regulier jaarlijks onderhoud en tevens kostenramingen voor toekomstig onderhoud. De onderhoudsvoorziening voor de locatie Holwerderweg 21 is in overleg met de accountant op "nul" gesteld vanwege de beoogde verkoop van het pand in 2024.

De voorziening spaarverlof ambtelijk is sinds 2022 getroffen voor verlofuren van ambtenaren die als spaarverlof zijn aangeduid.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer:

Binnenlandse banken en overige financiële instellingen:

Saldo per 1 januari	11.000	11.500
Bij: nieuwe leningen (o/g)	0	0
Af: aflossingen boekjaar	500	500
Totaal langlopende schulden per 31 december	<u>10.500</u>	<u>11.000</u>

De leningen zijn afgesloten voor de financiering van het nieuwe bedrijfspand (bouwjaar 2021) aan de Hendoweg 26 te Dokkum. De rentelast op de leningen bedroeg in 2023 € 81.700. Het rente % varieert tussen de 0,59 en 0,79%. De aflossingsverplichting binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar is € 500.000. Van het totaal bedrag aan langlopende schulden heeft een bedrag van € 8,0 miljoen een resterende looptijd van langer dan 5 jaren. Voor de renterisico's (kader Wet fido) verwijzen wij u graag naar de treasuryparagraaf in het jaarverslag.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden:

Banksaldi	0	0
<i>Overige kortlopende schulden:</i>		
Schulden aan openbare lichamen	759	737
Crediteuren	441	413
Schulden aan verbonden partijen	358	127
Overige kortlopende schulden	126	95
Totaal kortlopende schulden per 31 december	<u>1.683</u>	<u>1.371</u>

Overlopende passiva:

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	131	55
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgend begrotingsjaar komen	120	120
Totaal overlopende passiva per 31 december	<u>251</u>	<u>175</u>

De vooruit ontvangen bedragen bestaan uit vooruit gefactureerde opbrengsten voor de activiteit Inburgering. Een inburgerings-traject duurt 3 jaar en d.m.v. deze balanspost worden de opbrengsten annex aan de uitvoering ook over 3 jaar toegekend.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De niet in de balans opgenomen verplichtingen per 31 december 2023 bedragen € 516.467,- en bestaan uit:

1. Lease wagenpark	€	52.166	verplichting
2. Lease hardware (copiers)	€	10.347	verplichting
3. Verplichting verlofsaldi ambtenaren	€	105.004	verplichting
4. Verplichting verlofsaldi WSW-medewerkers	€	348.950	verplichting
Totaal	€	<u>516.467</u>	

Toelichting op de baten en lasten volgens de interne opstelling



(x € 1.000,-)	2023	2023	2022
	Realisatie	Begroot	Realisatie
Omzet Detachering	2.865	2.585	2.368
Omzet Groen	1.408	1.229	1.274
Omzet Re-integratietrajecten	2.746	1.728	2.647
Omzet Industrie	2.858	2.061	3.160
Omzet Schoonmaak	227	214	227
Af: grondstoffen en uitbesteed werk	1.508	814	1.248
Netto toegevoegde waarde (NTW)	8.596	7.003	8.429
Overige opbrengsten:			
Compensatie betaalde transitievergoedingen na langdurige ziekte	0	0	0
ESF-gelden	530	0	97
Begeleidingsgelden beschut werken	433	435	199
Subsidieregeling praktijkleren	5	25	21
Bijdrage niet deelnemende gemeenten	54	60	54
Opbrengsten uit eigen vervoer	143	100	189
Opbrengsten uit verhuur	292	133	73
Verkopen activa	7	0	28
Bonus Beschut Werken	0	0	0
UWV re-integratie Werkfit	9	0	0
Gelden voor project Meedoen	217	175	163
Opbrengsten uit drukwerk	21	18	22
Opbrengsten uit de kantine	83	0	50
Diverse opbrengsten	145	0	129
Totaal overige opbrengsten	1.941	946	1.025
Totale netto bedrijfsopbrengsten	10.538	7.949	9.453

De omzet bij Detachering is in 2023 € 280.000 beter dan de begroot. De stijging komt o.a. voort uit het realiseren van een nieuwe groepsdetachering vanuit de nieuwe samenwerking met Raderwerk. Ook was de markt voor detacheringen in algemene zin goed. Kanttekening is dat de groei en herbezetting op detachering wordt beperkt vanwege afbouw van de Wsw.

De omzet bij Groen is in 2023 € 179.000 beter dan begroot. De stijging komt voort uit de verrichte werkzaamheden vanuit de Groen Academie. De groepsdetacheringen in het gemeentelijke wijkbeheer staan onder druk vanwege afbouw van de Wsw.

De omzet vanuit Re-integratietrajecten is in 2023 ruim 1 miljoen beter dan begroot. De oorzaak is gelegen in een aanzienlijk hogere rijksbijdrage aan gemeenten in het cluster Participatie (zie ook periodieke circulaire Rijksbijdrage).

De omzet bij Industrie ligt bijna 8 ton hoger dan de programmabegroting. De oorzaak is gelegen in de zeer gunstige orderportefeuille vanuit de top 5 klanten bij Industrie. Kanttekening bij deze omzet is de toename van de kostprijs verkopen. De is fors hoger vanwege o.a. de inhuur van uitzendkrachten.

Als laatste zijn de overige opbrengsten fors hoger dan begroot. Zoals uit de specificatie blijkt, komt dit vooral door een forse ESF bate (€ 530.000 !!), hogere opbrengsten uit eigen vervoer en verhuur, kantine (catering) baten en diverse overige baten.

De netto toegevoegde waarde (NTW) per Wsw medewerker (in fte's) is als volgt (in hele euro's):

€ 13.923 € 12.425 € 12.979

	2023	2023	2022
	Realisatie	Begroot	Realisatie
Personeelskosten Wsw en beschut werken			
Loonkosten Wsw (= loon minus lage-inkomensvoordeel)	15.812	15.685	15.935
Kosten inhuur beschut werken (= loon minus BUIG subsidie)	554	354	305
Vervoerskosten	233	210	231
Studiekosten	66	50	69
Overige personeelskosten	350	300	385
Totale personeelskosten Wsw en beschut werken	17.015	16.599	16.925
Kosten begeleid werken			
Loonkostensubsidie	447	463	427
Overige kosten begeleid werken	14	0	13
Totale kosten begeleid werken	460	463	440
Totale kosten Wsw en beschut werken	17.476	17.062	17.365

Hieronder volgen enkele kengetallen:

Gemiddeld aantal medewerkers Wsw, in fte's	420,2	424,6	445,5
Gemiddelde loonkosten Wsw per fte, in hele euro's	€ 37.631	€ 36.944	€ 35.770
Gemiddelde totale kosten Wsw per fte, in hele euro's	€ 39.174	€ 38.263	€ 37.306

De loonkosten Wsw zijn, ondanks de krimp van de Wsw, met gemiddeld 5,2% gestegen. De oorzaak is gelegen in de cao-bijstellingen die zijn doorgevoerd om medewerkers te compenseren voor de sterke inflatie in de afgelopen jaren.

Gemiddeld aantal medewerkers begeleid werken, in fte's	25,3	25,1	26,3
Gemiddelde kosten begeleid werken per fte, in hele euro's	€ 18.182	€ 18.485	€ 16.713

Dekkingsgraad pensioenfonds PWRI per december	126,3%	n.v.t.	130,7%
---	--------	--------	--------

Kosten ambtelijk en overig personeel

Salarissen en sociale lasten ambtelijk personeel	4.414	4.135	4.182
Studiekosten	48	60	79
Inhuur personeel	844	885	863
Overige personeelskosten	130	60	78
Totale kosten ambtelijk en overig personeel	5.436	5.140	5.203

Hieronder volgen enkele kengetallen:

Aantal ambtenaren per 31 december, in fte's	54,6	57,4	54,6
Aantal ingehuurd personeel per 31 december, in fte's	14,9	8,7	14,5
Totaal ambtelijk en ingehuurd personeel, in fte's	69,4	66,1	69,0

Dekkingsgraad pensioenfonds ABP per december	110,5%	n.v.t.	110,9%
--	--------	--------	--------

(x € 1.000,-)

	2023	2023	2022
	Realisatie	Begroot	Realisatie
Afschrijving, rente en huur			
Rente	-230	86	85
Afschrijving	849	864	818
Huur	36	41	50
Totaal afschrijving, rente en huur	656	991	953

De rentepost is in 2023 negatief. De oorzaak hiervan zijn rentebaten in het zgn. Schatkistbankieren. Deze baten waren ten tijde van begroten niet voorzien.

Overige bedrijfskosten

Belastingen en verzekeringen	158	120	142
Energie	461	208	225
Onderhoud	642	390	491
Dotatie voorziening groot onderhoud	147	130	370
Vrijval c.q. dotatie voorziening dubieuze debiteuren	0	12	11
Indirecte productiekosten	224	150	286
Dienstverlening door derden	73	40	64
Studiekosten re-integratietrajecten	19	40	31
Loonkostensubsidies re-integratietrajecten	75	80	57
Algemene kosten	217	274	449
Totaal overige bedrijfskosten	2.015	1.444	2.127

De totale overige bedrijfskosten zijn € 571.000 hoger dan begroot. Het verschil met de begroting zit met name in de hogere kosten energie (€ 253.000), hogere kosten voor onderhoud (€ 252.000) en hogere indirecte productiekosten vanwege extra omzet Industrie.

Rijksbijdrage

	15.669	14.549	15.605
--	---------------	---------------	---------------

De totale rijksbijdrage is ruim 1,1 miljoen hoger dan begroot. De hogere rijksbijdrage komt o.a. voort uit compensatie voor gestegen minimum loon (per 1-1-2023 met 10,15%). Tevens is er landelijk gezien een grotere krimp op de Wsw dan voorzien waardoor de rijksbijdrage per subsidie-eenheid (se) per saldo omhoog gaat.

Totaal gerealiseerde arbeidsplaatsen, in arbeidsjaren	468,40	478,30	495,63
Waarvan gerealiseerde begeleid werkenplekken, in arbeidsjaren	27,99	30,80	29,44
Toegewezen bedrag per Wsw arbeidsjaar, in euro's	€ 33.453	€ 30.418	€ 31.486
Dienstverbanden nieuw beschut werken ultimo jaar (basis 31 uur)	67,9	58	47,6

Er zijn ultimo 2023 67,9 dienstverbanden Beschut Werken gerealiseerd. Dit zijn er bijna 40 meer dan de taakstelling (SZW) taakstelling van 28 voor onze gemeenten. De extra plekken zijn gerealiseerd om de wachtlijst beschut werken te beperken. Dokwerk volgt hierbij de vuistregel 3 Wsw eruit 1 beschut werken terug conform afspraken met haar gemeenten.

(x € 1.000,-)	2023	2023	2022
	Realisatie	Begroot	Realisatie
Gemeentelijke bijdrage	1.558	1.558	1.461
Retour Gemeentelijke bijdrage	0	0	0
Totaal Gemeentelijke bijdrage	1.558	1.558	1.461

De deelnemende gemeenten zijn op grond van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) verantwoordelijk voor eventuele exploitatie-tekorten van Dokwurk. De gemeentelijke bijdrage wordt jaarlijks op basis van de programmabegroting vastgesteld. Het Algemeen bestuur beslist jaarlijks over de resultaatbestemming. Afhankelijke van de solvabiliteit kan het bestuur besluiten om tekorten ten opzichte van de begroting te dekken vanuit de algemene reserve.

Bestemming van het resultaat

Toevoegingen aan reserves

Toevoegingen aan de algemene reserve	0	0	533
<u>Toevoegingen aan bestemmingsreserves:</u>			
Reserve kader banenplan	0	0	630
Reserve nieuwbouw Hendoweg	2.920	0	0
Reserve duurzaamheid Dokwurk	0	0	300
Totaal toevoegingen aan reserves	2.920	0	1.463

Over 2023 komt het resultaat voor gemeentelijke bijdrage uit op een plus van € 1,3 miljoen (zie H3). Begroot was een tekort van € 1,6 miljoen. Per saldo is Dokwurk circa € 2,9 miljoen binnen de begroting gebleven.

In samenspraak met het Algemeen bestuur is het gunstige resultaat over 2023 volledig toegevoegd aan een reserve nieuwbouw van een extra productiehal aan de Hendoweg 26 te Dokkum (gepland 2024). De reserve zal worden ingezet om de rente- en afschrijvingslasten gedurende de afschrijvingstermijn te compenseren.

Onttrekkingen aan reserves

Onttrekkingen aan bestemmingsreserves:

Reserve uitbreiding en goedkoper maken banenplan	366	332	0
Reserve hogere kapitaallasten (annex nieuwbouw)	250	250	250
Reserve inzet Digi-coach	0	0	11
Reserve pilot project WMO	0	0	180
Reserve opening nieuwe pand en open dag	0	0	150
Reserve duurzaamheid Dokwurk	121	0	0
Totaal onttrekkingen aan reserves	737	582	591

Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld 2023

Onderstaande overzicht sluit aan bij het overzicht van baten en lasten 2023 volgens de interne opstelling, zoals opgenomen op bladzijde 37.

(x € 1.000,-)	2023	Taakveld 6.4	Taakveld 0.4	Taakveld 0.10
	Realisatie	Begeleide participatie	Overhead	Mutaties reserves
Omzet Detachering en Groen	4.273	4.273	0	0
Omzet Re-integratietrajecten	2.746	2.746	0	0
Omzet Industrie en Schoonmaak	3.085	3.085	0	0
Af: grondstoffen / uitbesteed werk	1.508	1.418	90	0
Netto toegevoegde waarde	8.596,42	8.687	-90	0
Overige bedrijfsopbrengsten	1.941	1.443	498	0
Totale netto bedrijfsopbrengsten	10.538	10.130	408	0
Loonkosten Wsw en beschut werken	16.367	15.240	1.126	0
Overige personeelskosten	649	649	0	0
Kosten begeleid werken	460	460	0	0
Totale kosten Wsw en beschut werken	17.476	16.349	1.126	0
Kosten ambtelijk en overig personeel	5.436	3.192	2.244	0
Afschrijving, rente en huur en overige bedrijfskosten	2.670	1.066	1.604	0
Totale bedrijfslasten	25.582	20.607	4.975	0
Bedrijfsresultaat	-15.044	-10.477	-4.567	0
Rijksbijdrage	15.669	14.922	747	0
Gemeentelijke bijdrage	1.558	1.558	0	0
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	2.183	6.004	-3.820	0
Toevoegingen aan reserves	2.920	0	0	2.920
Onttrekkingen aan reserves	737	0	0	737
Gerealiseerd resultaat (na bestemmen)	0	6.004	-3.820	-2.183

Verantwoording rechtmatigheid

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

De baten en lasten en ook de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten en ook de balansmutaties blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten en ook de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten en ook de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 4-12-2023 vastgestelde normenkader (versie 22-11-2023) van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% (= maximaal) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 767.400,-.

Bevindingen

Het Dagelijks Bestuur constateert dat de in deze jaarrekening verantwoorde de baten en lasten alsmede de balansmutaties in boekjaar 2023 niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. In formele zin is daarom sprake geweest van een begrotingsonrechtmatigheid. De geconstateerde afwijkingen zijn als volgt:

Rechtmatigheid Begrotingscriterium (x € 1.000)	2023 Realisatie	2023 Begroting	bedrag	afwijking %
1. Overschrijding van de begrote lasten	25.582	24.638	944	3,8%
2. Overschrijding van de begrote baten	27.765	24.056	3.709	15,4%
3. Overschrijding van de investeringsbegroting	544	300	244	81,3%
SubTotaal begrotingsonrechtmatigheden			4.897	
4. Acceptable afwijking vlg. vastgestelde beleidskader (= 3% lastentotaal)			764,4	
Saldo begrotingscriterium			4.132	

De oorzaken hiervan zijn als volgt:

Specificatie verschil in lasten:	
1. hogere loonkosten voor doelgroepen (o.a. door verhoging WML en cao effect, samen ruim 10%)	413
2. hogere loonkosten voor ambtelijk personeel en inhuur (o.a. cao bijstellingen en bezetting)	296
3. hogere bedrijfskosten (divers, zie ook toelichting op de baten en lasten jaarrekening)	235
Vershil	944
Specificatie verschil in baten:	
1. hogere netto toegevoegde waarde uit werkzaamheden en rijksbijdrage t.b.v. re-integratie	1.593
2. hogere overige opbrengsten (o.a. ESF bate van € 530k en diverse huurbaten)	995
3. hogere Wsw rijksbijdrage (o.a. vanwege LPO indexatie en compensatie stijging WML)	1.121
Vershil	3.709
Specificatie verschil begroting investeringsbudget	
1. O.a. verbouwing kantoren Rijkstraat 2 (buiten reguliere investeringsbudget, in samenspraak met bestuur)	244
Vershil	244

Zoals blijkt uit deze tabel met oorzaken, zijn de verschillen met de begroting duidelijk aanwijsbaar en gelegen in een aantal ontwikkelingen die ten tijde van het opstellen van de programmabegroting niet waren te voorzien.

Het bestuur en de deelnemende gemeenten zijn via de maand- en kwartaalrapportages steeds tijdig meegenomen en geïnformeerd over de actuele ontwikkelingen in het werkveld en de ontstane afwijkingen ten opzichte van de goedgekeurde begroting.

Tot slot merken wij op dat de overschrijding van het reguliere investeringsbudget met name voortkomt uit de renovatie van het kantorengedeelte van het pand aan de Rijdstraat 2 in Kollum. Deze verbouwing kwam deels voort uit achterstallig onderhoud en is uitgevoerd in samenspraak met het bestuur.

Voorwaardencriterium (x € 1.000)	bedrag
Geen bevindingen	0
Saldo voorwaardencriterium	0

M&O-criterium (x € 1.000)	bedrag
Geen bevindingen	0
Saldo M&O-criterium	0

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

WNT-verantwoording 2023 Dokwurk

De Wet normering topinkomens (WNT) is van toepassing op Dokwurk. Het voor Dokwurk toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000. Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking:

Gegevens 2023	
bedragen x € 1	J. Knol
Functiegegevens	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,778
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	101.067
Beloningen betaalbaar op termijn	9.431
<i>Subtotaal</i>	<i>110.498</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	173.445
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	110.498
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
Gegevens 2022	
bedragen x € 1	J. Knol
Functiegegevens	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	124.624
Beloningen betaalbaar op termijn	13.076
<i>Subtotaal</i>	<i>137.700</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000
Bezoldiging	137.700

Topfunctionarissen Algemeen Bestuur (AB) en Dagelijks Bestuur (DB) met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Gegevens 2022	
Naam topfunctionaris	Functie
R. Kempenaar	Voorzitter
P.L. Braaksma	Secretaris
K. Wielstra	AB
J.D. de Vries	AB

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Er zijn door Dokwurk in 2023 geen uitkeringen aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking verricht wegens beëindiging van het dienstverband.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Goedkeuring Bestuur

Opgemaakt door het Dagelijks Bestuur van Dokwurk in de vergadering van 17 april 2024.

Voorzitter
was getekend, de heer R. Kempenaar

Secretaris
was getekend, de heer P.L. Braaksma

Aldus vastgesteld door het Algemeen Bestuur van Dokwurk in de vergadering van 1 juli 2024.

Voorzitter
was getekend, de heer R. Kempenaar

Secretaris
was getekend, de heer P.L. Braaksma

Bijlagen

Bijlage 1. Staat van activa en afschrijvingen 2023

Omschrijving	Aanschaf- waarde 1-1-2023	Afschrijvingen cumulatief 1-1-2023	Boek- waarde 1-1-2023	Investe- ringen 2023	Desinves- teringen 2023	Aanschaf- waarde 31-12-2023	Afschrijving desinvestering 2023	Afschrij- vingen 2023	Afschrijvingen cumulatief 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2023
Terreinen	1.507.875	0	1.507.875	0	0	1.507.875	0	0	0	1.507.875
Voorzieningen op terreinen	908.545	248.736	659.809	41.741	0	950.286	0	36.013	284.749	665.537
Gebouwen	10.707.667	3.706.148	7.001.518	227.810	0	10.935.477	0	214.516	3.920.665	7.014.812
Machines	2.776.608	2.376.599	400.009	83.755	550.477	2.309.886	545.010	151.616	1.981.636	328.250
Transportmiddelen	447.857	307.918	139.939	72.350	40.717	479.490	40.717	50.918	318.119	161.371
Technische installaties	3.990.677	1.478.827	2.511.850	3.810	76.146	3.918.341	75.156	301.021	1.703.702	2.214.639
Inventaris	928.910	658.322	270.591	66.298	84.939	910.274	79.569	70.630	649.384	260.890
Hardware	101.751	85.414	16.337	3.832	0	105.583	0	12.854	98.269	7.315
Software	261.153	255.424	5.729	44.779	0	305.932	0	11.864	267.288	38.644
TOTAAL ACTIVA	21.631.047	9.117.389	12.513.658	544.375	752.278	21.423.144	742.441	848.863	9.223.811	12.199.332

Bij aanschaf van activa is gedurende het boekjaar geen sprake geweest van bijdragen van derden.

Bijlage 2. Bestuurssamenstelling

De samenstelling van het Algemeen en Dagelijks Bestuur van GR Werk-/leerbedrijf Noardeast Fryslân (NEF) is per 31-12-2023 als volgt:

Dhr. R. Kempenaar	B&W Dantumadiel, voorzitter	DB en AB
Dhr. P.L Braaksma	B&W Noardeast-Fryslân, secretaris	DB en AB
Dhr. K. Wielstra	B&W Dantumadiel	AB
Dhr. J.D. de Vries	B&W Noardeast-Fryslân	AB

De adviseurs voor het Algemeen en Dagelijks Bestuur vanuit Dokwurk zijn:

Dhr. J. Knol	Algemeen directeur
Dhr. J.J. de Jong	Concern Controller

Bijlage 3. Verantwoording Wsw en Beschut Werken 2023

WSW

Arbeidsjaren (SE's)		2023	
Gemeente-nummer	Gemeente	Het totaal aantal gerealiseerde arbeids-plaatsen voor geïndiceerde inwoners in 2023 naar woon-gemeente, uitgedrukt in arbeidsjaren.	Het totaal aantal gerealiseerde arbeids-plaatsen voor geïndiceerde inwoners in 2023 naar subsidie ontvangende gemeente, uitgedrukt in arbeidsjaren.
59	Achtkarspelen	11	
74	Heerenveen	1,89	
80	Leeuwarden	5,1	
86	Opsterland	0,56	
90	Smallingerland	2,94	
106	Assen	0	
737	Tytsjerksteradiel	5,83	
1680	Aa en Hunze	0	
1701	Westerveld	0,17	
1891	Dantumadiel	120,67	152,97
1949	Waadhoeke	1	
1966	Het Hogeland	0,92	
1969	Westerkwartier	2	
1970	Noardeast-Fryslân	316,33	315,44
	Eindtotaal	468,41	468,41

Beschut werken

Fte's - 31 uur		2023	
Gemeente nummer	Gemeente	Woongemeente	Betaalgemeente
737	Tytsjerksteradiel	1	1
1891	Dantumadiel	12,93	12,93
1970	Noardeast-Fryslân	53,93	53,93
	Eindtotaal	67,86	67,86

Bijlage 4. Ondernemingsraad 2023



Jaarverslag 2023 van de ondernemingsraad Dokwerk

Inleiding:

De ondernemingsraad (nader te benoemen als OR) ziet terug op een jaar, waarbij er best veel op de agenda stond. Wijzigingen of aanpassing van intern beleid en CAO gerelateerde wijzigingen zijn aan de orde geweest.

De transitie van sociaal werkbedrijf naar een sociaal ontwikkelbedrijf is verder doorgezet. Voor een gezonde bedrijfsvoering ziet de OR hier ook zeker het belang van in. We hebben een bestuurder die niet stil staat en volop in beweging wil blijven, komende jaren zal er dus ook ingezet worden op verdere automatisering en misschien zelfs robotisering.

Visie:

De zittingstermijn van onze huidige OR-periode loopt ten einde. We zijn druk bezig met de voorbereiding van de OR verkiezingen.

Om een slagvaardige OR te houden is, in overleg met de bestuurder, het OR reglement aangepast en is het aantal OR zetels teruggebracht naar 7. Hierover volgt voor de komende OR verkiezingen een toelichting.

Overig:

De OR is dit jaar 13 maal bijeengekomen, waarvan 6 keer samen met de bestuurder in een overlegvergadering. Naast de overleg- en de reguliere vergaderingen is het dagelijks bestuur (DB) van de OR verder 14 keer in een agendaoverleg met de bestuurder bijeengekomen ter voorbereiding van alle vergaderingen.

Op maandag 3 april stond er weer de 2-jaarlijkse *Artikel 24* vergadering op het programma. Naast de OR-leden waren de twee leden van het Dagelijks Bestuur van de GR NEF aanwezig, de heren R. Kempenaar (gemeente Dantumadiel) en P.L. Braaksma (gemeente Noardeast-Fryslân) en de WOR-bestuurder, de heer J. Knol.

Er werd teruggekeken op alle gebeurtenissen van het voorgaande half jaar en daarna ook vooruitgekeken naar het navolgende half jaar, in laatst benoemd de verwachting aan advies en instemmingsverzoeken die onze OR nog kon verwachten. Het was een constructieve bijeenkomst. Helaas kon de 2^e een half jaar later niet doorgaan wegens omstandigheden.

Commissies en tevens samenstelling OR-leden:

Dagelijks Bestuur OR/financieel: Annet Kuipers (voorzitter), Sipke van der West (secretaris), Remco Slager (vicevoorzitter), Silvia Grollé (vicesecretaris).

Sociale commissie: Jan Koster, Arnoud Dorenbos, Frans Sijtsma Emanuel van Arkel.

VAM: Lolke Rispens, Wiebe de Boer, Albert Visser, Willem Postma.

Pr-commissie: Elles Jongsma, Annet Kuipers.

Vakorganisaties: Wiebe de Boer.



SAMEN STERK VOOR ZINVOL WERK!

SAMENSTELLING ONDERNEMINGSRAAD:

A. Kuipers (voorzitter), R.P. Slager (vicevoorzitter),
S. van der West (secretaris),
A. Dorenbos, R.P. E. van Arkel, F. Sijtsma, L. Rispens,
W. de Boer, A. Visser, S. Grollé (vicesecretaris),
J. Koster, W. Postma, E. Jongsma

Behandelde onderwerpen:

Ook in 2023 heeft de OR volgens artikel 27 (WOR)instemming en via artikel 25 (WOR) advies diverse items behandeld. Daarnaast heeft de bestuurder ons als volwaardig sparringpartner met regelmaat meegenomen in voorgenomen en ook toekomstig beleid, zoals de geplande nieuwbouw naast ons huidige pand aan de Hendoweg.

Instemming en advies verzoeken 2023.

Regelingen Dokwerk t.a.v.:

- Attentieregeling met indexering;
- Dagbesteding;
- Huisvesting toekomstig;
- Manager en afdeling coachen;
- Reorganisatie Kollum Radarwerk sociaal plan;
- Reiskosten;
- Visie op huisvesting adviesaanvraag;
- Werving & Selectie beleid;
- Zorgverlofregeling.

Overige onderwerpen:

- Jaarverslag Dokwerk 2022;
- Begroting 2024;
- Beleidsplannen;
- Kwartaalverslagen;
- Informatief over orderportefeuilles, voortgang externe plaatsing, beperking van wachturen en terugdringen van ziekteverzuim;
- Arbo-zaken;
- Financiële en sociale zaken;
- Huisvesting.

Datum: 8-02-2024

Namens de ondernemingsraad van Dokwerk.

Annet Kuipers,
Voorzitter

Silvia Grollé,
Vicesecretaris



Eshuis

REGISTERACCOUNTANTS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Werk-/ leerbedrijf Noardeast-Fryslân

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de gemeenschappelijke regeling Werk-/ leerbedrijf Noardeast-Fryslân te Dokkum gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van zowel de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2023 als van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling Werk-/ leerbedrijf Noardeast-Fryslân op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. Het overzicht van baten en lasten over 2023.
2. De balans per 31 december 2023.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023.
4. De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol, het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 4 december 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van gemeenschappelijke regeling Werk-/ leerbedrijf Noardeast-Fryslân, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden - Rechtmatigheidsverantwoording

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel rechtmatigheidsverantwoording in de toelichting op de jaarrekening op pagina 56 en 57 en de toelichting hierop in de paragraaf bedrijfsvoering op bladzijde 33 en 34 als onderdeel van het jaarverslag. Het dagelijks bestuur heeft in deze rechtmatigheidsverantwoording toegelicht dat een deel van de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand is gekomen. Het totaal aan geconstateerde afwijkingen voor een bedrag van in totaal € 4.897.000 ligt boven de door het algemeen bestuur vastgestelde verantwoordingsgrens. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.



Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 255.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan u tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 12.750 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 4 december 2023.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.



Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol, het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 4 december 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het algemeen bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring.



Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 25 juni 2024

Eshuis Registeraccountants B.V.
Was getekend: drs. H. Kuperus RA